

Svim našim članicama i članovima
želimo čestit Božić i sretnu novu godinu!

Naš trenutak

Glavni tajnik HDZ-a
Krunoslav Katičić: Ostajemo najjača
hrvatska politička stranka

str. 2-3

HDZ

Broj 15, prosinac 2021.

SNAGA ZAJEDNIŠTVA

Središnje glasilo HDZ-a

Pobjeda razuma

Glavni urednik
Ivica
Miškulin

**Kad su u pitanju
demokratski standardi,
Hrvatska je i dalje oaza
slobode u punom smislu
tih riječi**

I na isteku 2021. godine ključna činjenica domaćeg političkog i društvenog života (nažalost) ostaje pandemija. Smrtonosni virus međutim nije više tolika nepoznanica: znamo da najviši stupanj zaštite pruža samo zaokružena kombinacija cijepljenja i dosljednog pridržavanja drugih epidemioloških mjera (zaštitne maske, fizička distanca i osobna higijena).

Dakle, premda je virus i dalje među nama, protiv njega se moguće boriti, a u dobrome dijelu bitaka i odnijeti pobjede. Nadalje, iz vjerodostojnih krugova stigle su odgovorne najave o razvoju još učinkovitijih cjepiva i drugih lijekova.

Istodobno, i bez imalo pretjerivanja, kad su u pitanju demokratski standardi, Hrvatska je i dalje oaza slobode u punom smislu tih riječi. Nema suspenzije ili ukidanja prava na izbor, a nema ni najava takvih poteza, nema zabrana kretanja stanovništva, a nema ni prisilne paralize jednog polja društvenoga života na štetu drugog. Vlada predvođena HDZ-om uspjela je dakle postići ono što je zadaća svake ozbiljne, racionalne i promišljene vlasti u kriznim situacijama, tj. osigurati normalno funkcioniranje društva.

Zato je u ovo vrijeme iznimno važno ne podleći manipulantskim trikovima iza kojih se krije licemjerno prikupljanje političkih poena. Najprije, u društvu ne postoji podjela na zagovornike zaštite života i zdravlja te zagovornike povratka (navodno) otuđenih prava i sloboda.

Postoji samo bučna skupina političkih lešinara koji namjerno unose pomutnju među građane, pritom nimalo ne vodeći računa o njihovu životu i zdravlju. Zatim, u društvu ne postoji oveća grupacija protivnika navodna vladina udara na demokraciju u Hrvatskoj. Postoji samo malobrojna skupina političkih vampira koji uporno kreiraju ozračje nerazumne i podjela te koji žive od stvaranja straha i panike. Valja nam stoga još upornije promicati politiku razuma!

Foto: Vlada Republike Hrvatske

Na kraju godine: četiri neosporna uspjeha

Doprinos miru, stabilnosti i napretku

Uredništvo

Neki budući kroničari morat će posebnu pažnju posvetiti kraju ove, 2021. godine. Radi se o jednom od onih trenutaka koji nisu trajali dugo, svega dvadeset i koji dan, ili nekako od kraja studenog do prve polovice prosinca. A u kojima se dogodilo tolika toga dobrog i korisnog! Preciznije, na djelu se pokazala pametno osmišljena, izvrsno izvedena i mnogostruko učinkovita sinergija unutarnje i vanjske politike (ili vanjske i unutarnje, kako hoćete) u režiji vlade, a izvedena u četiri koraka. Krenimo redom.

Najprije je krajem studenoga u Zagreb stigao francuski predsjednik Emmanuel Macron, a kako bi u (podjednako) radnom i svečanom ozračju zaključio proces novog strateškog partnerstva između Francuske i Hrvatske. Potpisivanje ugovora o kupovini modernih vojnih zrakoplova (ukupno dvanaest, zajedno s pratećom opremom) samo je jedan aspekt onoga što se dogodilo. Hrvatska, naime, nije samo dugoročno riješila pitanje sigurnosti državnog ozemlja nego je i uspostavila bliske odnose s jednom od prvih država Europske unije (i stalnom članicom Vijeća sigurnosti

UN-a), s kojom je već prije ušla u proces reafirmacije nuklearne energije.

Slijedio je boravak visoke hrvatske delegacije predvođene premijerom Andrejom Plenkovićem u Ukrajini 8. i 9. prosinca. Zašto? Da bi u Kijevu i drugim mjestima koje su posjetili pokazali da Hrvatska ima što ponuditi ovoj izmučenoj državi s kojom nas vežu mnoge povijesne i druge veze. Na početku, zahvala. Podsjetimo, u onim teškim danima jeseni i zime 1991. upravo je Ukrajina bila prva država koja je unutar Vijeća sigurnosti UN-a priznala Hrvatsku. Premda je usred nezavršenog i tinjajućeg ratnog sukoba, više od četrdeset milijuna Ukrajinaca predstavlja važno tržište za rastući hrvatski izvoz i brojne potencijalne turiste, od kojih će neki od njih sutra htjeti raditi u Hrvatskoj. Hrvatska delegacija u Kijevu još jednom je predstavila jedinstveni domaći model mirne reintegracije okupiranih područja iz 1996., a koji bi u slučaju pristanka Rusije mogao biti najbolji način za povratak Krima i dijela istočne Ukrajine u ukrajinski ustavni poredak.

Onda su iz Bruxellesa istog tog 9. prosinca obavijestili da Hrvatska ispunjava sve (vrlo rigorozne) uvjete za ulazak u tzv. zonu Schengena (podsjetimo opet: radi se o jednoj od temeljnih odrednica i prepoznatljivosti Eu-

ropske unije, tj. ukidanju graničnih kontrola i omogućavanju slobode kretanja). Proces će biti zaključen za otprilike pola godine, a hrvatski građani moći će bez graničnih kontrola putovati između 22 države Unije i četiri izvan Unije. (Već naviknuti na uspješne korake afirmacije unutar Unije skromno navodimo: „Nije loše!“)

Na kraju Bosna i Hercegovina. Posjet premijera i nekolicine ministara Sarajevu te Mostaru 13. prosinca tamošnjim je elitama jasno pokazao stajalište Hrvatske: podrška europskoj budućnosti BiH, rješavanje problema pregovorima svih naroda uz obavezno poštivanje prava tamošnjih Hrvata na ravnopravnost, produbljivanje gospodarskih i kulturnih veza te svaka druga pomoć dobrog susjeda.

(Na kraju jedna napomena: budući će kroničari također nešto pozornosti morati posvetiti domaćim reakcijama na ove uspjehe. Tu sa žaljenjem moramo konstatirati da i parlamentarna i druga opozicija nisu bile na visini koju traže nacionalni interesi. Produbljivanju veza s Francuskom i radu za dobrobit Hrvatske na istoku Europe suprotstavili su dječje cmizdrenje te šokantno neznanje, a novom iskoraku unutar Unije te brizi za Hrvate u BiH običnu zluрадost. Pametnome dosta!)

Naši u Saboru

Gubernare e terra ili
kako oporba kormilari
s kopna

str. 4-5

Hrvatska i svijet

Kad se dobro radi!

str. 6

Mi i oni

U tom bunilu ima
sustava!

str. 7

Aktualno

Izabrano novo vodstvo
Zajednice utemeljitelja

str. 8-10

Aktualno

Izabrano novo vodstvo
Mladeži HDZ-a

str. 11

Aktualno

Cjelovita reforma
sustava socijalne skrbi

str. 12

Aktualno: HDZ

Ostajemo najjača hrvatska politička stranka

Nakon još jedne izazovne godine nastavljamo dobar rad!

Krunoslav Katičić

Glavni tajnik HDZ-a

Drage stranačke kolegice, dragi stranački kolege,

prije svega želim u ime naše stranke kao i u svoje ime zahvaliti svim našim članicama i članovima na njihovu angažmanu u protekloj godini, koja je u ostvarivanju stranačkih ciljeva i politike bila uspješna. To valja i dodatno cijeniti jer je 2021. bila iznimno izazovna zbog pandemije smrtonosnog koronavirusa, i u privatnom i u društvenom okruženju. Političko djelovanje u takvu okruženju bilo je posebno izazovno jer politika je društvena grana koja za sobom povlači teško nadomjestivu međusobnu interakciju.

Nadalje, koristim ovu prigodu da zahvalim svim dionicima u lokalnim izborima, na kojima je naša stranka ostvarila odličan rezultat. Također, zahvaljujem i svim članicama te članovima koji su dali nesebičan doprinos na unutarstranačkim izborima te čestitam svim ponovno izabranim ili novoizabranim čelnicima na svim stranačkim razinama. Posebnu zahvalu želim uputiti svim članovima izbornih stožera bez kojih unutarstranački proces ne bi prošao uistinu izvršno.

Naravno, sve navedeno teško bi se ostvarilo da nema organizacijske strukture naše stranke, koja je sa svojih više od 200 000 članova i dalje stožerna hrvatska politička stranka. Upravo iz članstva proizlazi naša snaga koja nam je svima toliko potrebna u ovim vremenima.

Pred HDZ-om su novi politički izazovi. Moramo u takvim okolnostima na njih imati odgovarajući odgovor. Moramo imati jasnu viziju koju će pratiti nepokolebljiv trud. Da bi se ostvarilo političko zajedništvo, potrebno je zatomiti pojedinačne interese i raditi na širenju naše najjače snage, tj. našega zajedništva. Kad tako postupamo, imamo iznimne rezultate. To potvrđuju i protekli parlamentarni i nedavni lokalni izbori. Da takvo postupanje daje rezultate dodatno potvrđuju i brojna ispitivanja javnoga mnijenja prema kojima je HDZ uvjerljivi lider hrvatske političke scene s podrškom od gotovo 30 % ispitanika, što je naravno izvanredan rezultat.

Da bi se tako dobar trend nastavio, treba imati jasnu viziju razvoja, a posebno treba imati snažnu političku viziju. Do sada smo pokazali da znamo i možemo, čemu svjedoče neosporni rezultati naše vlade, poput Pelješškoga mosta, skorog ulaska u Schengen i uvođenja eura pa u konačnici i kupovina borbenih aviona. To su rezultati na koje ste i vi ponosni. Pred nama su i brojni izazovi, od još aktualne pandemije pa do obnove potresom oštećenih područja.

Nadalje, smatramo da trebamo biti posebno ponosni na dosege Vlade, kojoj je na čelu predsjednik naše stranke Andrej Plenković. Vrijedno je naglasiti da su u sadašnjoj vladi svi ministri članovi naše stranke (izuzev potpredsjednika vlade, koji je predstavnik manjinskih partnera). Podsjećam vas da je vlada nakon parlamentarnih izbora formirana u rekordnom roku i da iza nje stoji čvrsta parlamentarna većina.

Kad HDZ odlikuju snažna politička vizija, zajedništvo i otvorenost novim idejama, onda uvjerljivo pobjeđuje na svim izborima.

Naši politički suparnici nastojat će na svaki način obezvrijediti temeljne strateške ciljeve koji neosporno donose dobrobit našem društvu i našoj državi, poput socijalne sigurnosti, ekonomske suverenosti, snaženja institucija i međunarodne prepoznatljivosti.

Oko toga cilja okupila se cjelovita oporba i s lijevog i desnog spektra. No njihova agresivnost u kritiziranju svakog poteza izbornog pobjednika i vlade koja je iznjedrila na temelju potpore hrvatskih birača nije im donijela nikakav politički probitak. Naprotiv, nije uspjela čak ni prikriti goleme sukobe unutar njihovih vlastitih redova.

Kad se na to nadoda konstantno i ustrajno djelovanje na demontiranje državnih institucija, nameće se jasan i nedvojben zaključak o ujedinjenju oporbe radi osporavanja legitimnog izbornog pobjednika, kojem na temelju takva izbornog rezultata pripada pravo na donošenje legitimnih odluka.

Ne treba pritom zanemariti i veliku dozu frustriranosti jer je jasno da je u naredne tri godine svaki pokušaj promjene izbornog pobjednika unaprijed osuđen na propast. To se već više puta pokazalo u glatkom odbijanju svih pokušaja i opoziva ministara i propasti raznih referendumskih inicijativa.

U pogledu socijaldemokracije koja je „izgubljena u prijevodu“, na djelu je raskol na dvije frakcije s vrlo neizvjesnim krajnjim ishodom. Od ostalih lijevih opcija ostaje Možemo! sa svojim populističko-aktivističkim pristu-

pom, na čijem tragu je i druga lijevo orijentirana opozicija u strankama poput Centra, Fokusa, Glasa, HSS-a i Radničke fronte.

MOST i Domovinski pokret su stranke na desnom ili čak u zadnje vrijeme i radikalno-desnom spektru koje nastoje svojim djelovanjem preuzeti naše članove. Žele takve planove opravdati širenjem licemjerne propagande o nepostojećoj izdaji naših utemeljiteljskih ideala i jednako nepostojećeg nezadovoljstva naših članova. Međutim, naše članstvo je prepoznalo takve podmulke aktivnosti te odlučno odbacilo planove neprijateljskog preuzimanja.

Oporba destruktivnim ponašanjem i djelovanjem unosi u naš politički život neke nove trendove koji nastoje građanima poslati poruku da je u politici sve dopušteno. Takva teza je ne samo pogrešna nego može imati i vrlo negativne konkretne posljedice od kojih će trpjeti cjelokupno društvo. Širenje panike, straha i malodušja osobito pogađa slabije, neaktivne i manje upućene dionike našega društva. Stoga se takvim trendovima treba jasno i odlučno oduprijeti i tomu ćemo uvelike usmjeriti naše buduće promidžbeno djelovanje. Duboko smo svjesni opasnosti koje ovakvo djelovanje oporbe krije i (naravno!) mi u HDZ-u ne bježimo od artikuliranog, usmjerenog i učinkovitog odgovora.

Jedini je cilj naših političkih suparnika na svaki način obezvrijediti neosporne dobrobiti koje zastupa i promiče HDZ, poput socijalne sigurnosti, ekonomske suverenosti, snaženja institucija i međunarodne prepoznatljivosti.

Središnje mjesto u tim nastojanjima poklanjamo imperativima jačanja državnih institucija. Upravo je država, koju u zadnjih šest godina uspješno predvodi naša stranka, u vremenima koja su možda najteža od Domovinskoga rata iskazala sve svoje dobre strane. Zadržali smo stabilnost na svim područjima. Isplatom plaća gospodarskim subjektima u vrijeme koronavirusa zadržali smo radna mjesta i očuvali funkcionalnost gospodarstva. Doziranom i pravovremenim djelovanjem ostvarili smo značajan prihod u

Foto: Marko Vlačić

turizmu. Donošenjem Nacionalnog plana oporavka i otpornosti te iskorištavanjem sredstava EU-a stvaramo uvjete za brz povratak na staze prije pandemije, posebice u pogledu financiranja proračuna i što bržeg oporavka, posebno potresom pogođenih područja.

Iz ovakva postupanja jasan je smjer kojim će HDZ samosvjesno i odlučno predvoditi Hrvatsku u narednom periodu. Naravno, trebamo izvući i korisne pouke za budućnost, osobito u ubrzanju potrebnih reformi i radu za opće dobro kako bismo iz ovih iskušenja izašli još jači, otporniji i spremniji za daljnji razvoj naše domovine.

Jedan od načina da taj cilj ostvarimo je aktivnija uporaba društvenih mreža, točnije učinkovitije djelovanje naših članova preko društvenih mreža, bilo da je riječ o obavještanju ili o aktivnom uključivanju u komunikaciju. Smatram da se tim alatom trebamo koristiti pri kreiranju i širenju stavova naših članova i simpatizera.

Nadalje, iz provedenih istraživanja razvidan je trend da se HDZ-u sve više okreće i mlada populacija, koja je presudno važna za budućnost kako naše stranke. Ovo dodatno potvrđuje i analiza novoučlanjenih članova. U budućnosti će HDZ poseban naglasak staviti upravo na aktivnosti mlađih članova, ali neće zapostaviti ni druge.

Jedan od segmenta koji valja dodatno naglasiti jest međunarodni položaj Hrvatske, koji je stabilan i ocrtava snagu HDZ-a, što se posebno očituje u utjecaju naše stranke unutar europske pučke obitelji. I više od toga, HDZ je jedna od rijetkih europskih demokršćanskih stranaka koja u kontinuitetu obnaša vlast na nacionalnoj razini! I to dokazuje da HDZ jest i ostaje stranka desnog centra i kršćanske demokracije, kako ju je uostalom programski definirao te politički pozicionirao dr. Franjo Tuđman, prvi predsjednik stranke i samostalne Republike Hrvatske.

Što se korupcije koju naši politički suparnici stalno nastoje povezati s našom strankom tiče, smatram važnim naglasiti da od te teme naša stranka ne bježi. Naprotiv,

stranačko vodstvo osmislilo je i provelo brojne antikorupcijske mjere. Jednako čini i Vlada premda se u javnosti manje zna za brojne konkretne antikorupcijske instrumente koji su neosporno već počeli donositi rezultate.

Želim posebno naglasiti da je beskompromisna borba protiv korupcije na svim razinama djelovanja trajna orijentacija naše stranke. Pri tome je naravno važno paziti na presumpciju nevinosti.

Tu prvenstveno ističem nedavno donesenu Strategiju borbe protiv korupcije do 2030. godine, zatim Kodeks korporativnog upravljanja, potom uvedenu funkciju usklađenosti u trgovačka društva u pretežitom ili većinskom državnom vlasništvu pa sve do implementacije OECD-ovih Smjernica za upravljanje trgovačkim društvima kao i nedavno donesen novi Zakon o sprečavanju sukoba interesa.

Sve su to strateški dokumenti Vlade i kao takvi su javno dostupni, pa su stoga tlapnje o koruptivnom karakteru vladajuće stranke neutemeljene. Iz njih nedvojbeno proizlazi da je opredjeljenje i HDZ-a i vlade nulta stopa tolerancije na bilo koji oblik koruptivnih aktivnosti. Upravo donošenje i implementacije ovih akata to dokazuje.

Beskompromisno se borimo protiv korupcije i nasilja na svim područjima (npr. nasilje prema ženama) pružajući pri tome potporu neovisnom, nepristranom i zakonitom postupanju pravosudnih te policijskih tijela. Pri tome je naravno važno paziti na presumpciju nevinosti.

Kao stožerna stranka hrvatskih građana dodatno ćemo raditi na učvršćivanju suvereniteta i njegovanju te vrijednosti koja je utkana u srž naše stranke te je jasna odrednica

sadašnjega vodstva stranke. Jedan od čvrstih oslonaca na tom putu su hrvatski branitelji. Upravo su u tome području djelovanjem naše stranke, posebice zamjenika predsjednika stranke, dodatno uređeni zakonski i normativni akti za pravedno reguliranje civilnih stradalnika i hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata. Istim smjerom i naporom dodatno su se aktivirali procesi traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu, sve kako bi se omogućilo njihovim obiteljima saznati sudbinu tih osoba. Svjedoci smo da se naporima naše stranke otvaraju veteranski centri i pruža potpora braniteljskim udrugama te zadrugama, što upućuje na jasan smjer kojim naša stranka ide u tom području.

Nadalje, treba raditi na smanjenju podjela u hrvatskom društvu, što se vrlo efikasno ostvaruje njegovanjem kulture sjećanja na žrtve. Stoga je bitno da se i o tim događajima vodi stalan dijalog iz kojeg se mogu izroditi zaključci koji će pomoći u smanjenju potencijalnih prijepora.

Umjesto zaključka

Drage prijateljice i prijatelji!

Pozivam vas stoga da i u idućoj godini svojim predanim radom jačate našu stranku.

Posebnu pozornost obratite na rad s mladima kako bismo ih što više uključili u rad stranke.

Toliko potrebnu političku i društvenu stabilnost donosi nam svaki vaš samozatajni, odlučan, razborit i dobar korak.

Pred nama je dugo razdoblje bez izbornih izazova pa ga trebamo iskoristiti za unapređenje cjelovite stranačke infrastrukture i svakoga stranačkoga pojedinca, a kako bismo i dalje bili predvodnicima Hrvatske.

Pozivam vas stoga da promišljanjem, radom i zajedništvom i dalje održite naš HDZ na mjestu najsnažnije hrvatske političke stranke.

Naši u Saboru

Gubernare e terra ili kako oporba kormilari s kopna

Sasvim je jasno da je oporbena taktika hiperkritiziranja obična i neplodna destrukcija.

Mario Kapulica

Javno i organizirano pravo na slobodno izražavanje mišljenja i očitovanje političkog uvjerenja predstavlja logičku pretpostavku za postojanje oporbe. Njezin potencijal je u konfliktu, u stvaranju društvenog antagonizma i konfrontaciji. Njezina prednost je u komociji njezine uloge, u „kormilarenju s kopna“, odnosno u tome da sa sigurnog mjesta i oslobođeni odgovornosti podučavaju one koji imaju odgovornost kako se ponašati u pogibeljnim situacijama.

Koja su ključna pitanja suvremene Hrvatske? Sudeći po oporbenim zastupnicima, to su lažne teze o tobožnjoj HDZ-ovoj kontroli nad pravosuđem, stranački obojenoj korupciji, pogubnosti našega članstva u Europskoj uniji, podložnosti „briselskom utjecaju“ (što god to značilo), tobožnjem „nedostatku političke volje“ da se pomogne ljudima stradalima u potresima, upitnim motivima koji nas pokreću u borbi protiv pandemije, odabiru mjera kojima se koristimo kako bismo Hrvatsku i EU zaštitili od ilegalnih migracija... Nakon više od deset interpelacija i zahtjeva za opozivom raznih ministara u posljednje se vrijeme pojavila i „zabrinutost“ za poziciju ministra obrane koji se našao pod baražnom vatrom predsjednika republike, koji vrši do sada neviđen pritisak na čitav sustav kako bi smijenio jednog člana vlade. Jesu li to temelji „druge republike“ koju je tako pompozno najavio Nino Raspudić nakon okupacije saborske govornice nakon sad već zaboravljenog pokušaja miniranja izbora novog glavnog ravnatelja HRT-a? Ako jesu, onda im je koncept, iako možda logičan s oporbenog stajališta, na dosta klimavim nogama.

Aktualno prijedodne

Aktualno prijedodne je vrijeme kad zastupnici upućuju pitanja Vladi Republike Hrvatske. Održava se na početku svake sjednice Sabora, a pravila su mu propisana Poslovnikom Hrvatskoga sabora. Poslovnik tako, među ostalim, propisuje: da zastupnici mogu postavljati pitanja Vladi usmeno ili pisano; Vladu mogu pitati o ostvarivanju njezinih ustavnih prava i dužnosti, a posebice o stanju u pojedinim područjima društvenog života te o izvršavanju zakona i drugih akata Sabora, odnosno o radu ministarstava i drugih tijela državne uprave te organizacija koje imaju javne ovlasti... U ovome broju donosimo izvratke iz nekih odgovora predsjednika Vlade na pitanja oporbenih zastupnika. Činimo to zato što mogućnost postavljanja pitanja, koja u praksi više sliče na tvrdnje nego na upite, oporbeni zastupnici uglavnom rabe kako bi pokušali politički poentirati na nekim tezama koje svojim istupima u Saboru unose u javni prostor ili ih preuzimanjem iz javnog prostora i uzastopnim ponavljanjem u Saboru žele naglasiti ili nametnuti. To je dodatni razlog zašto se politička stranka koja ima odgovornost za vođenje države ne smije umoriti ponavljajući odgovore. Evo izvrsnih primjera.

Pitanje zastupnice Karoline Vidović Krišto (neovisni): „Što je bit borbe protiv korupcije?“ **Odgovor predsjednika Vlade:** „Bit borbe protiv korupcije je nešto što je izrazito jasno i jednostavno. Sastoji se od dva pridjeva: pravosudna tijela su SAMOSTALNA i NEOVISNA. Samostalno je i Državno odvjetništvo, samostalan je USKOK, samostalna je policija, samostalan je Europski ured javnog tužitelja... Pristupili smo instrumentu Europskog javnog tužitelja. Mogli smo povući ručnu kočnicu, reći da neće moći, da na ne treba. E vidite, to bi bila politika koja bi pokrivala korupciju, koja bi organizirala upliv na pravosuđe, upliv na tužiteljstvo, na Državno odvjetništvo, na USKOK. A toga, draga gospođo Vidović Krišto, unatoč vašim unaprijed pisanim kreacijama, nema.“

Pitanje zastupnice Sanje Udović (Klub socijaldemokrata): „Što je cilj reforme sustava socijalne skrbi?“ **Odgovor predsjednika Vlade:** „Sve što je korisno i što može unaprijediti postojeće prijedloge Vlade mi ćemo pogledati zdravim konstruktivnim pogledom i nastojati naći rješenja kako bismo u Hrvatskoj osigurali bolju socijalnu skrb i kako bismo u konačnici radili na našem temeljnom cilju. A temeljni cilj je smanjivanje siromaštva, smanjivanje nejednakosti i smanjivanje socijalne isključenosti naših građana. To je ono što je smisao ovog paketa zakona, to je dio naše Nacionalne razvojne strategije, to je dio svih strateških dokumenata na kojima radimo.“

Sve što je korisno i što može unaprijediti postojeće prijedloge Vlade mi ćemo pogledati zdravim konstruktivnim pogledom i nastojati naći rješenja kako bismo u Hrvatskoj osigurali bolju socijalnu skrb i kako bismo u konačnici radili na našem temeljnom cilju.

Pitanje zastupnika Peđe Grbina (Socijaldemokratska partija): „Jeste li svjesni svoje odgovornosti (sic!, op. a.)?“ **Odgovor predsjednika Vlade:** „Što se tiče odgovornosti za sve što radimo u ovakvim okolnostima, (bit) je imati mjere koje su prilagođene i školi i radu i proizvodnji i prometu. I zadržati radna mjesta, zadržati (i povećati) kreditni rejting, imati rast od devet posto u ovoj godini i povrh svega imati turističku sezonu na osamdeset posto rekordne. Tu odgovornost prihvaćam, ali floskule ne.“

Zastupnik Domagoj Hajduković (Klub socijaldemokrata) komentira aktualnu situaciju u pravosuđu. **Odgovor predsjednika Vlade:** „Što se tiče Vas, gospodine Hajdukoviću, mi smo u ovih osam godina članstva povukli

više od osamdeset milijarda kuna, a uplatili smo trideset. U plusu smo pedeset milijarda kuna. Mislite li Vi da je to dobro i korisno? Ja mislim da je. Mislite li da netko s dobrom reputacijom u EU-u, koji će u svom drugom mandatu kao predsjednik Vlade uvesti Hrvatsku i u Schengen i u europodručje, zadržati investicijski kreditni rejting, osigurati dvadeset i pet milijarda eura, ne za mene nego za Vas, za Hrvatsku, za sve nas, hoće li to biti dobro ili loše u našem nekakvom tragu postignuća o europskoj Hrvatskoj? Ja mislim da će to biti dobro. Da ima problema u povlačenju fondova u svim zemljama – ima. Pa nisu izmislili OLAF i Ured europskog javnog tužitelja zbog Hrvatske. To postoji godinama. A mi smo bili ti, ne vi nego mi, naša vlada 2017., koja je rekla politički DA, želimo participirati u tom instrumentu jer želimo strožu kontrolu i stroži nadzor korištenja EU-fondova... Ja s tim nemam problem. Ako je netko kriv odgovarat će, ako nije – neće.“

Zastupnica Katarina Peović (Radnička fronta) opituje premijera da zlorabi institucije EU. **Odgovor predsjednika Vlade:** „Idemo sada prvo na tu tezu, koja se danas već spomenula o tom nekom famoznom Bruxellesu zbog kojeg ja sve ovo radim. Dajte mi, molim Vas, recite, evo mogu to reći i SDP-ovci 1 i 2, što se nije Picula vratio da bude predsjednik SDP-a? Što nije Borzanica postala predsjednica SDP-a? Što je Kolakušić utekao u Bruxelles gdje ga nitko ne zna? Što vam je živozidaš Sinčić pobjegao tamo na osam hiljada eura, *business class*, maska, cijepjenje vjerojatno ili barem testiranje, a onda glumatanje na Trgu... Pitajte kolege tko se još vratio iz Europskog parlamenta usred mandata osim mene i Stiera? Na plaću koja je šest tisuća eura manja? Pa je li dosta toga? To je govorila gđa. Mrak-Taritaš. To ponavlja Zekanović. To ponavlja Bulj. To ponavlja Milanović. Pa to je takav nonsens. To je čak logički krivo i sramotno. Pa da je tako, valjda bih ostao gore. Pa stanite više s tim, dodijali ste više. Prenosite to jedni, drugi, treći, citirate... Pa što se ovi drugi nisu vratili? Gdje je Mimica? Je li u Hrvatskoj? Gdje je?“

Zastupnica Katarina Peović (Radnička fronta) opituje premijera da lažno predstavlja statističke podatke o gospodarskom napretku. **Odgovor predsjednika Vlade:** „Na što smo mi ponosni? U našem mandatu, gospođo Peović, veća je zaposlenost. Veće su plaće, veće mirovine, veća su socijalna davanja, raste nam BDP (treća zemlja u EU-u s devet posto ove godine), devet posto ove godine po našoj procjeni, 8,9 % po Fitchu, 8,5 % po HNB-u, 8,1 % revidirane jesenske prognoze Europske komisije. Raste izvoz, rastu investicije, raste prihod od turizma. Raste kreditni rejting i to za jednu stepenicu više unutar investicijskog rejtinga. Što je niže? Niži su porezi, niža je nezaposlenost, niži je javni dug, niži je deficit (mi smo već tri puta imali proračunski višak)... To su Vam realnosti. Plaće? Minimalnu smo plaću digli odlukom u listopadu na 3750 kuna. Prvi put ide iznad pedeset posto i prosječne i medijske plaće. Stopa zaposlenosti u 2020. je 66,9 %. Dijalog sa socijalnim partnerima, s gospodarskim partnerima, sindikatima, poslodavcima je stalan. I Vi nama prigovarate radimo li za radnike ili ne! Vladi koja je rekla: ljudi, imamo najveću krizu ikada, stajemo iza radnika i poslodavaca u privatnom sektoru; sedamsto tisuća ljudi koji rade u privatnom sektoru je dobilo plaću iz proračuna. Stotinu i

Foto: Patrik Maček, PIXSELL

dvadeset tisuća tvrtki nije otišlo u stečaj. Četrdeset milijarda kuna je trošak COVID-a. I Vi mene pitate idemo li do dna i kupujem li Rafalee jer ne znam što bih drugo radio? Uozbiljite se.“

Minimalnu smo plaću digli odlukom u listopadu na 3750 kuna. Prvi put ide iznad pedeset posto i prosječne i medijalne plaće. Stopa zaposlenosti u 2020. je 66,9 %. Dijalog sa socijalnim partnerima, s gospodarskim partnerima, sindikatima, poslodavcima je stalan. I Vi nama prigovarate radimo li za radnike ili ne!

Zastupnik Davorko Vidović (Klub socijaldemokrata) kritizira Vladu zbog navodnog zapostavljanja Sisačko-moslavačke županije. Odgovor predsjednika Vlade: „Motiv Vlade i svih njenih resora da pomognemo ljudima u Sisačko-moslavačkoj županiji je ogroman. Mi smo sve učinili i činimo: osiguravanje privremenog smještaja, potpore, otpisivanje troškova električne energije, televizije, autoceste, željeznice, grijanja... Sve što smo mogli napraviti da olakšamo tešku poziciju ljudi u Sisačko-moslavačkoj županiji, mi smo napravili. Promijenili smo zajedno i Zakon o obnovi da stvari budu propulzivnije... Ono što bih ja htio da razumijete, Ministarstvo regionalnog razvoja i Ministarstvo gospodarstva su zajedno s vanjskim stručnjacima radili na ovom dokumentu i pripremili okvir. Okvir projekta, okvir investicija, okvir zadaća svih mogućih aktera da pomognemo gospodarskom oporavku, socijalnoj situaciji i oporavku od potresa. To je proces koji će trajati godinama. Možda taj dokument nije perfektan, možda može biti bolji, možda su neki drugi stručnjaci imali neke druge ideje, ali ono što ćemo sigurno napraviti je da ćemo investirati u tu županiju... Prvu stvar koju smo rekli je Lekenik – Sisak. To se mora riješiti do kraja mandata ove vlade kako god okrenemo pa ćemo onda do Siska iz Zagreba dolaziti za trideset minuta. Ako to ne digne ekonomski to područje, onda ne znam što će.“

Zastupnik Miro Bulj (MOST) karakteristično nepovezano i neargumentirano napada Vladu zbog navodnog zanemarivanja pandemije. Odgovor predsjednika Vlade: „Četvrti val je intenzivan. Nažalost umire šezdeset do sedamdeset ljudi na dan. Šezdeset tri posto ljudi je cijepljeno prvom dozom. Ja bih volio da je devedeset tri, kako kaže gospodin Grbin, ništa mi nismo manje pametni od drugih, samo su se tamo svi nekako ili malo više poplašili ili bolje shvatili. Recimo Portugal, kad su imali krizu gdje je hitna pomoć morala čekati na red da dovede pacijente

koji nisu mogli dobiti zdravstvenu skrb jer im je praktički kolabirao zdravstveni sustav pa su se malo prepali i sad su preko devedeset posto. Nama se to nije dogodilo... Što mi radimo s ovim? Hoćemo više ljudi koji su testirani... manje ljudi u bolnici, na kisiku, na respiratoru, na ECMO-u. Manje umrlih. Nikoga ne dijelimo.“

Zastupnica Sandra Benčić (Zeleno-lijevi blok) smatra da Vlada ne čini dovoljno u borbi protiv korupcije. Odgovor predsjednika Vlade: „Korupcija? To je fenomen kojeg ne želimo i protiv kojeg se borimo. Pa ako se dogodi da netko i tko je član HDZ-a dođe u poziciju da odgovara – odgovarat će. Nema pokrivanja, nema utjecaja, nema tajnih naloga, nema unaprijed informiranja o tajnim izvidima, nema praksi koje su postojale u vrijeme SDP-ove vlade. Nema... Ako netko napravi neku pogrešku, pa se eventualno u pravnom postupku dokaže da je kriv – on će odgovarati. Ali da nam to sve skupa stavljate u okvir koji Vama paše, e to nećemo. To neće ni birači. Zato smo mi na vlasti, a Vi ste u oporbi.“

Korupcija? To je fenomen kojeg ne želimo i protiv kojeg se borimo. Pa ako se dogodi da netko i tko je član HDZ-a dođe u poziciju da odgovara – odgovarat će. Nema pokrivanja, nema utjecaja, nema tajnih naloga, nema unaprijed informiranja o tajnim izvidima, nema praksi koje su postojale u vrijeme SDP-ove vlade.

Zastupnik Davor Bernardić (Klub socijaldemokrata) optužuje Vladu za uplitanje u pravosudni sustav. Odgovor predsjednika Vlade: „Moram ponoviti još jedan put radi javnosti, jer vidim da da se držite tih tema pa ćemo onda sve objašnjavati. Dakle, da je, kao što ljudi poput Vas pišu u medijima ili naklapaju u političkom i javnom prostoru, pravosuđe HDZ-ovo, onda bih ja valjda digao telefon i rekao predsjedniku Vrhovnog suda ‘halo, dajte molim vas u vijeću’, u kojem je – gle čuda – predsjednik Ranko Marijan (zamjenik ministra pravosuđa iz Račanove vlade), ‘daj riješi i vrati ponovno suđenje na županijski sud. Nemoj nas gnjaviti s time, neka županijski sud to rješava jedno deset godina.’ Ali toga nema niti je u mom kodu da to radim, niti bi hrvatsko pravosuđe i Vrhovni sud tako postupio... Dakle, teza o HDZ-ovu pravosuđu je floskula, šuplja priča, ne stoji. I to je dokazano, sto puta prezentirano javnosti, ali Vi i neki drugi poput Vas to ne žele čuti, kao što gospodin Bulj ne želi priznati da se danas testirao da bi ušao u Sabor, a u subotu je rekao da ga boli bris.“

Zastupnik Stephen Nikola Bartulica (Domovinski pokret) smatra da je Vlada pogrešno pristupila problemu pandemije. Odgovor predsjednika Vlade: „Nema nijedne zemlje, niti jednog sustava koji nije osjetio posljedice covid-19. Mi se uza sve ostalo u posljednje dvije godine bavimo covidom. Mislite li da smo sretni, da to radimo zato što bismo ukidali prava našim građanima? Ugrožavali njihovu zdravstvenu sigurnost, ostavili ih bez posla, obitelji bez egzistencije, roditelje možda s malom djecom bez plaća? Ne. Apsolutno ne. Upravo obrnuto. Sve što radimo na tome je da budemo minimalno intruzivni. Malo je koja zemlja imala ovakve *light* mjere, a vi ste to i sami rekli kao i mi. I pazite sada, nakon dvije godine, u srcu četvrtog vala s ogromnom intenzivnom epidemijom koja buja, gdje nam umire šezdeset do sedamdeset ljudi na dan, najedanput niknu svi mogući akteri, dakle Vi kao Domovinski pokret, Most, ostaci Živog zida, Kolakušić i razni bizarni akteri hrvatske scene (ne nužno poduprti Milanovićem) da prosvjeduju protiv obične potvrde... Nema teoretske šanse da Vi to obučete u nekakvu brigu za slobodu ili za prava građana. To je politički pamflet aktera koji bi htjeli da je na vlasti netko drugi... i to je jedini istinit okvir ovoga što vi radite.“

Dakle, teza o HDZ-ovu pravosuđu je floskula, šuplja priča, ne stoji. I to je dokazano, sto puta prezentirano javnosti, ali Vi i neki drugi poput Vas to ne žele čuti, kao što gospodin Bulj ne želi priznati da se danas testirao da bi ušao u Sabor, a u subotu je rekao da ga boli bris.

Zastupnik Vilim Matula (Zeleno-lijevi blok) smatra da Vlada dobro ne kontrolira ilegalne migracije. Odgovor predsjednika Vlade: „Upravljanje migracijama? Imamo ozbiljan globalni problem, problem nezakonitih migracija. Imamo problem krijumčara. Imamo problem nesretnih obitelji koje bježe od ugroza, od ratova, od siromaštva, od straha za vlastiti opstanak. Ali imamo i orkestriranu i organiziranu nezakonitu migraciju gdje se mnogi koriste ovom situacijom na bi li došli u članice EU-a... Ne želimo ljudske tragedije. Ne želimo (to smo svjesno odabrali) da Hrvatska gradi žicu, da gradi zidove, da dijeli Hrvatsku i BiH, pa čak ni Hrvatsku i Srbiju ili Hrvatsku i Crnu Goru. Štitimo granice požrtvovnošću i radom hrvatske politike i sredstvima koja nam omogućuju nadzor te granice. ... Granica se prelazi na graničnim prijelazima, ne prelazi se u zelenom pojasu, ne prelazi se tamo gdje to nije predviđeno... Oni koji to rade na nezakonit način ne mogu ući ni u Hrvatsku niti u bilo koju članicu EU-a.“

Zastupnica Dalija Orešković (Klub Centar-Glas) karakteristično ponavlja ranije optužbe o navodnom HDZ-ovu utjecaju na pravosuđe. Odgovor predsjednika Vlade: „Što se tiče Vaših nastupa, oni su manje-više uvijek isti i uvijek govore o nekom drugom tko navodno krši zakone, ne poštuje pravnu državu, utječe na rad pravosuđa. A kakav je Vaš *track record*?... Prvo, čini mi se da ste uvijek bili protiv odluka Ustavnog suda koje su ukinule neke članke zakona. Je li to točno da ne poštuje Ustavni sud? Onda ste godinama imali praksu da bez zakonskog temelja, a na temelju Članka 5. povrede načela kažnjavate ljude (istina, bez sankcija). Da ih reputacijski vučete kroz blato bez osnove za to ... Dakle, koristili ste se ulogom šefice Povjerenstva, predsjednice Povjerenstva za sprječavanje sukoba interesa ne biste li ljudima ukrcavali reputacijsku štetu, a sudovi jednom, drugi put, treći put, peti put su to poništavali. Onda ovdje nastojite reći otprilike što? Da u DORH-u nitko ništa ne zna, da svi rade po nekom nalogu, da netko nekoga drži u šaci, da netko nije imao elemenata optužiti Todorica? Pa Vam je (tu) gospodin Petrov, on je podnio kaznenu prijavu protiv gospodina Todorica. Mi da smo stavili izvanrednu upravu? Izvanrednu upravu je stavio sud, sjećate se zakona, donio ga je Sabor. Što je ostalo od svega toga? Gle čuda, ostadoše radna mjesta, ostade kompanija, ostadoše OPG-ovi (isplaćeno je sve), ostali su dobavljači, hrvatska ekonomija funkcionira, državni proračun to nije koštalo. To je *acquis*. To je ostalo.“

Hrvatska i svijet

Kad se dobro radi!

Najbolji kreditni rejting Republike Hrvatske

dr. sc. Davor Filipović

Zbog utjecaja pandemije COVID-19 na gospodarstvo i cjelokupni život u Republici Hrvatskoj Vlada ulaže goleme napore kako bi vodila računa o zdravlju svih njezinih građana te kako bi gospodarstvo funkcioniralo na najbolji mogući način. Vrhunska turistička sezona, povećanje broja zaposlenih i prosječne plaće samo su neka od postignuća u 2021. godini. To je ono što većina ljudi u našoj domovini vidi.

Međutim, iznimno je važno kako ta postignuća vide i agencije za kreditni rejting i kako te agencije ocjenjuju rad Vlade. Agencija za kreditni rejting Fitch Ratings osnovana je 1913. u New Yorku i jedna je od tri velike kreditne agencije u svijetu. Ta je agencija 12. studenoga 2021. poboljšala kreditni rejting Hrvatske, koji je s razine BBB minus podignut na razinu BBB uz pozitivne izgleda za rast. To je najbolji kreditni rejting koji je Republika Hrvatska imala do sada i, naravno, potvrda izvrsnoga rada Vlade, posebice u pandemijsko doba. U nastavku se analizira izvještaj agencije Fitch Ratings u kojem je obrazloženo povećanje kreditnoga rejtinga Hrvatske.

Razlozi povećanja kreditnog rejtinga – uvođenje eura i provođenje strukturnih reformi

Agencija Fitch Ratings očekuje da će Hrvatska, unatoč šokovima koji su posljedica pandemije bolesti COVID-19, uvesti euro u siječnju 2023. zbog znatnog napretka u ispunjavanju kriterija konvergencije i strukturnih reformi kao i zbog široke političke podrške država članica europodručja hrvatskom članstvu u eurozoni. To je u skladu s ciljevima Vlade te prije očekivanja Fitch Ratingsa, koji je uvođenje eura u Hrvatskoj predviđao 2024. godine. Uvođenje eura ide u prilog povećanju kreditnog rejtinga te, među ostalim, smanjenju transakcijskih troškova i tečajnoga rizika za poduzeća i kućanstva. Pozitivni izgledi odražavaju daljnji potencijal povećanja kreditnoga rejtinga zbog izravnog pozitivnog utjecaja koji uvođenje eura ima na model prema kojem Fitch Ratings određuje kreditni rejting.

Uvođenje eura dovest će do niza pozitivnih učinaka, od kojih su najvažniji smanjenje tečajnoga rizika za poduzeća i kućanstva, povećanje konkurentnosti domaćeg gospodarstva i daljnja stabilizacija hrvatskih financija.

U svibnju 2022. Europska komisija procijenit će ispunjavanje kriterija konvergencije i strukturnih reformi na koje se Hrvatska obvezala prije ulaska u europski tečajni mehanizam (ERM II). Vijeće za ekonomske i financijske poslove (Ecofin) Europskog vijeća će zatim početkom srpnja 2022. donijeti konačnu odluku, nakon čega će Hrvatska imati šest mjeseci da se pripremi za promjenu valute. Agencija Fitch Ratings ne očekuje pojavu prepreka u ispunjavanju strukturnih kriterija, konvergencije kamatnih stopa ili stabilnosti tečaja na koje se obvezala Republika Hrvatska.

Ispunjavanje kriterija koji se odnose na javne financije uvelike će ovisiti o hrvatskom izbjegavanju procedure prekomjernog deficita, a Fitch Ratings je mišljenja kako će se ta procedura, s obzirom na očekivano smanjivanje deficita i smanjivanje udjela javnog duga u BDP-u u 2021. godini,

izbjeći. Međutim, izazov predstavlja ispunjavanje kriterija stabilnosti cijena i to zbog rasta inflacije u Hrvatskoj (na 3,3 % u rujnu 2021.), no to je ublaženo trendom rasta u cijeloj Europskoj uniji (3,6 % u rujnu 2021.).

Snažniji rast gospodarstva

Rast hrvatskog gospodarstva bio je mnogo jači nego što je Fitch Ratings prethodno očekivao zahvaljujući boljim rezultatima turističkog i stalnoj otpornosti izvoznog sektora. Prema Fitch Ratingsu dolasci turista u 2021. godini će vjerojatno doseći 80 % dolazaka iz 2019., a turistički sektor će imati koristi i jer je Hrvatska percipirana kao sigurna destinacija s pristupačnim cestovnim vezama s ključnim turistički emitivnim tržištima. Preliminarni podaci upućuju na to da će prihodi od turizma biti veći od onih u 2019., što pozitivno utječe na zapošljavanje i potrošnju.

Svjetska financijska tržišta danas gledaju na Hrvatsku kao na prostor rastućeg gospodarskog dinamizma, otporne konkurentnosti i poželjne turističke destinacije.

Izvoz roba također je nastavio s dobrim rezultatima (porast od 43 % na godišnjoj razini u drugom tromjesečju 2021.), što ukazuje na otpornu konkurentnost. Sveukupno, Fitch predviđa rast BDP-a od 8,9 % u 2021. (u odnosu na 5,5 % godinu ranije), s time da će BDP na kraju 2021. premašiti ostvarenu razinu u 2019. godini. Potrebno je istaknuti kako je nakon globalne financijske krize trebalo proteći osam godina kako bismo se vratili na razine BDP-a prije te krize.

Fitch Ratings predviđa održivi gospodarski rast u razdoblju 2022. – 2023. s prosječnim rastom BDP-a od 4 %, uglavnom u skladu s državama koje imaju kreditni rejting BBB, a unatoč nekim stalnim kratkoročnim rizicima povezanima s ponovnim izazovima oko pandemije COVID-19 i potencijalnih štetnih učinaka viših troškova energije na korporativni sektor. Uz pomoć programa financiranja EU-a u ukupnom iznosu od oko 40 % BDP-a u sljedećih šest godina ulaganja će ostati glavnim pokretačem rasta. Ti programi financiranja Hrvatsku čine jednim od najvećih neto korisnika investicijskih fondova EU-a. Agencija za kreditni rejting Fitch očekuje kako će i dalje postojati izazovi u provedbi investicija zbog uskih grla u opskrbi u sektorima kao što su građevinarstvo i dr., ali očekuju da će rast ulaganja imati pozitivne refleksije na cjelokupno gospodarstvo.

Nacionalni plan otpornosti i oporavka i provođenje reformi

U srpnju je Europsko vijeće odobrilo hrvatski plan oporavka i otpornosti u iznosu od 6,2 milijarde eura (11 % BDP-a). Taj plan podrazumijeva ključne reforme u području zdravstva, mirovinskog sustava, poslovnog okruženja, pravosuđa i uprave. Te dugotrajne reforme ključne su za rješavanje strukturnih problema uključujući nisku produktivnost, nepovoljne demografske trendove kao i smanjenje rizika potencijalnih obveza zbog tekućih problema u zdravstvenom sektoru. Vlada ima homogenu i stabilnu većinu pa do 2024. nema izbora. Prema Fitchu, to bi trebalo olakšati provedbu reformi.

S obzirom na snažan rast gospodarstva i povoljne kamatne stope, Fitch Ratings očekuje da će se udio javnog duga u bruto domaćem proizvodu u razdoblju 2021. – 2023. smanjiti na 77,9 % (u usporedbi s 87,3 % u 2020.). Hrvatska ima skromne zahtjeve za financiranjem tijekom sljedećih dviju godina i ima brojne koristi od niskih troškova financiranja. Ulazak u eurozonu vjerojatno će još više ojačati hrvatsku fleksibilnost financiranja. Osim potencijalnih obveza koje proizlaze iz zdravstvenoga sektora moguća je određena potpora sektoru prometa, ali ukupni utjecaj na javne financije trebao bi, prema Fitch Ratingsu, biti skroman.

Osjetljivost kreditnog rejtinga

Kreditni rejting Hrvatske rezultat je boljih pokazatelja razvoja ljudskih resursa i upravljanja od usporedivih zemalja, usidrenosti u Europskoj uniji uz bruto domaći proizvod po stanovniku koji je oko 40 % veći od medijana zemalja s rejtingom BBB te niže i manje promjenjive inflacije. Agencija za kreditni rejting Fitch ističe kako u odnosu na te pozitivne čimbenike imamo visok javni dug, loš demografski profil i niske stope rasta BDP-a zbog spora usvajanja strukturnih reformi u prošlosti.

Naravno, još nas čeka puno posla, u prvome redu daljnje smanjenje javnoga duga, poboljšanje demografskih prilika i nastavak strukturnih reformi.

Fitch Ratings predviđa da će se deficit proračuna smanjiti na 4,3 % BDP-a u 2021. sa 7,4 % u 2020. (medijan usporedivih zemalja je 5,3 %), prije nego što se dodatno smanji na 3 % u 2022. i 2 % u 2023. godini. Fitch Ratings također očekuje pritiske na rashodovnu stranu proračuna koji se ponajprije odnose na troškove zdravstvene zaštite. Također, zahtjevi za subvencijama bi se mogli intenzivirati ako troškovi energije ili drugi troškovi nastave brzo rasti. Međutim, sveukupno gledano, Fitch Ratings očekuje ograničene negativne rizike za prognoze s obzirom na jasnu predanost smanjenju deficita mnogo bržim tempom od zemalja eurozone te dokazanu fiskalnu stabilnost. Uz pozitivne trendove u sektoru turizma i izvoza u 2021. godini očekuju slične rezultate u razdoblju 2022. – 2023. te ističu kako je hrvatski bankarski sektor likvidan i jako kapitaliziran.

Na kreditni rejting Hrvatske negativno bi moglo utjecati eventualno odgađanje uvođenja eura zbog nepovoljnih makroekonomskih kretanja ili neostvarivanja smanjenja duga opće države u srednjem roku ili pak slabijih izgleda za rast. Na daljnje poboljšanje rejtinga pozitivno bi mogla utjecati Ecofinova potvrda da je Hrvatska ispunila kriterije za članstvo u eurozoni. Uz to, poboljšanje srednjoročnih izgleda za rast, na primjer provedbom strukturnih reformi ili ulaganjima uz sredstva Europske unije, moglo bi dovesti do bržeg smanjenja udjela javnog duga u BDP-u od očekivanog.

Kad se rezimira sve što je navedeno u izvještaju kreditne agencije Fitch Ratings, može se zaključiti kako je podizanje kreditnoga rejtinga na najvišu razinu u povijesti Hrvatske posljedica uspješnoga rada Vlade, a pozitivni izgledi za rast koje očekuje agencija Fitch Ratings znak su povjerenja u ono što će Vlada raditi u narednom razdoblju.

Mi i oni

U tom bunilu ima sustava!

MOST se prometnuo u predvodnika borbe protiv društva koje se na svaki način suprotstavlja smrtonosnom virusu

dr. sc. Ivica Miškulin

Kad bi danas u Hrvatsku stigao kakav neupućen promatrač, ne bi mu trebalo biti teško uočiti glavne značajke političke situacije. U Hrvatskom saboru većinu čini parlamentarni savez političkih stranaka desnoga centra, centra i manjinskih zastupnika. Preciznije, uvjerljivo većinski HDZ ušao je u programsku i/ili projektnu vezu sa srodnim strankama (liberali), manjim ali pametnijim centrističkim opcijama (poput narodnjaka, reformista i umirovljenika) te (najčešće uz većinu) vezanih manjinskih političkih predstavnika. Vladu predvodi HDZ, a čak i najveći (objektivni) kritičari priznaju joj da državu u nezgodnim vremenima vodi uspješno, tj. vodeći se kriterijima zdravog razuma i općeg dobra.

Lijeve, lijevo-zelene i lijevo-centrističke stranke te pojedinci u parlamentu čine najbrojniju opoziciju. To je zapravo jedna od dviju nepobitnih činjenica koje se o ovoj skupini lijevih opozicionara mogu sa sigurnošću izgovoriti ili napisati. Druga glasi da su kaos i sljepoća njezine bitne karakteristike. SDP je na kraju prve etape unutarstranačkog rata. Sad se i službeno raskolilo na prve i druge socijaldemokrate (znam da izgleda nevjerojatno, ali je tako), lijevo-zeleni blok (Možemo!) je očito zapeo u bespućima Zagreba pa u parlamentu sve više nalikuje skupini neartikuliranih galamdžija, a Radnička fronta, HSS, Centar, Glas i Pametno svedeni su na nebitan i dekorativan dodatak parlamentarnom životu.

Danas u Hrvatskoj borbu protiv zdravlja zajednice, društvene stabilnosti i dobrobiti države predvodi nevelika skupina bučnih i samodopadnih pojedinaca koji samozadovoljno uživaju u bunilu koje svakodnevno upumpavaju u javnost.

Na desnici je situacija nešto zanimljivija. Domovinski pokret, Hrvatski suverenisti i nekoliko „neovisnjaka“ duboko su podijeljeni. Ne znaju gdje su, što rade i kamo treba ići. Opterećeni ozbiljnim unutarnjim raskolima, ambicijama pojedinaca kojima želja daleko nadmašuje mogućnosti i nesposobni osmisliti pametniju političku platformu nažalost još nisu napustili sulude planove o preuzimanju HDZ-a. S druge strane, upravo sve očitija spoznaja neuspjeha i potpune osamljenosti (nitko ih ne treba) vuče ih dublje u neracionalan i štetan nacionalni i svjetonazorski radikalizam.

Ipak, u tome dijelu političkoga spektra mogu naći poneku srodnu dušu. Tu dakle kraljuje skupina lokalnih aktivista povezanih preko društvenih mreža u rigidnu političku platformu nazvanu MOST. Govorimo li o aktualnoj borbi protiv pandemije i brizi za zdravlje cjelokupne zajednice, radi se o nevelikoj skupini manje ili više bučnih pojedinaca (uglavnom na polju verbalne okretnosti, tj. brzine jezika) koju međutim danas s pravom valja nazvati prvim glasom opasnog i štetnog bunila u našoj politici te društvu općenito. U idućim redovima na konkretnim primjerima ću pokazati kako se MOST prometnuo u predvodnika borbe protiv društva koje se na svaki način suprotstavlja prirodnom nevoljama koje su ga zadesile.

Primjer prvi: vrijeđanje zdravog razuma

Početak prosinca ove godine stvarni šef MOST-a (Nikola Grmoja) o nedavnim „prosvjedima za slobodu“ izjavljuje: „Mi smo podržali građane koji su došli iskazati

nezadovoljstvo, a ne bilo kakav terorizam. Mi smo zadnje osobe koje bi zagovarale nasilje ili bilo kakav terorizam jer se na demokratski i legalan način borimo za prava i slobode građana.“ Na prvi pogled radi se o izjavi koju bi svatko trebao pozdraviti: jedan savjestan saborski zastupnik javno poziva na mirne i zakonite metode političke borbe. Ali, tako je samo na prvi pogled!

Naime, istodobno su upravo zastupnici MOST-a bili politički predvodnici nedavnoga okupljanja više desetaka tisuća ljudi na zagrebačkome Trgu bana Josipa Jelačića. Na njima se moglo vidjeti, pored sve raskoši političkog i svjetonazorskog bezumlja, više nasilnih čina (napadi na novinare), prijetećih gesta i demonstracija (postrojavanje nekakve „dragovoljačke garde“) te poziva na nasilnu smjenu vlasti i društvenog poretka (glasovi lunatika koji su zavezivali uvođenje šerijata).

Koga je dakle, da parafraziramo Grmoju, došlo podržati nekoliko saborskih zastupnika MOST-a (Miro Bulj, Marin Miletić i drugi), koji su se na prosvjedu (dakako) „slučajno“ našli?! Što su pored ljudi koji otvoreno ugrožavaju tuđe živote i zdravlje, a neki i otvoreno zazivaju nasilje radili zastupnici koji sebe (kako očito) vole predstavljati „zadnjim osobama“ koje bi „zagovarale nasilje ili bilo kakav terorizam“?! Odgovor: tamo su bili jer se ili intimno slažu s nasilnim metodama političke borbe (u što ipak ne vjerujemo) ili jer na iznimno beskrupulozan te krajnje licemjerman način pokušavaju doći do političkog utjecaja.

Nadalje, navedeni je primjer iznimno poučan za pronicanje u političku taktiku MOST-a. Ona bi se najbolje dala definirati na sljedeći način: Grmoja i drugi smatraju građane običnim ovcama koji ne znaju ni čitati ni slušati, a još manje razumjeti te shvatiti. MOST dakle računa na fenomene kratkog pamćenja i brzine plasiranja informacija: sposobni su izgovoriti očitu budalaštinu ili krajnju glupost uvjereni da im to nitko neće primijetiti. Iza nje je naravno skrivena vrišteća nemoć: sve što mogu u MOST-u jest šuplje oponirati u sabornici pa se nameću ama baš svakom izrazu nezadovoljstva.

Valja ovomu dodati da je kandidatkinja MOST-a (i to čak na visokom četvrtom mjestu kandidacijske liste u četvrtoj izbornoj jedinici) na prošlim parlamentarnim izborima bila (avaj!) učiteljica Bernarda Jug! Danas je poznata kao autorica skandalozne i opasne mrežne stranice „Hrvatski izdajnici“, na kojoj se poziva građane da imenuju pojedince koje (kako sugerira naziv) treba proskribirati i odstraniti. Ovakve stvari naravno ne padaju na pamet ljudima koji se na demokratski i legalan način bore za ljudska prava i slobode. Izgleda da u MOST-u nisu takvi.

Primjer drugi: referendumom protiv zdravlja i života

Saborski zastupnici MOST-a već su se svima popeli na vrh glave stalnom drekom o tome da su oni (i naravno samo oni) jedini istinski predstavnici navodno zanemarenog, prevarenog i isključenog „naroda“ dok istovremeno izrada u svojoj stranci isključuju bilo koga tko nije rukopoložen od njihova „demokratski“ izabranog vodstva. (Ovdje valja primijetiti da ih je trenutno u parlamentu svega osam što teško da odražava „većinsku narodnu volju“.) Radi se naravno o zlonamjernoj retorici koja počiva na nepomirljivoj logici nepremostive podjele: sve je crno-bijelo, do borbe vaše ili naše te mi ili vi! (Nema mjesta kompromisu, pregovorima i suradnji, što su, naravno, načela utkana u temelje liberalne demokracije.) I posebno naravno drskoj

retorici imajući na umu da je provodi politička grupa čija stvarna brojnost jedva da prelazi kakav HDZ-ov ogranak srednje veličine.

Dakle, MOST-ovci teško da mogu unutar svojih redova provesti iole ozbiljniju akciju (stranačka tijela im se ne saštaju, a članstva gotovo da nemaju), ali na sva usta galame da je sve što vidite iluzija, trik i prevara, tj. da je današnje hrvatsko društvo podijeljeno na vladajuće i potlačene (ako vas to asocira na nekadašnju komunističku dihotomiju između eksploatiranih i eksploatatora u pravu ste). Opasnu podjelu u društvo unose pak jer a) sebe doista vide kao pomazane proroke svijetle budućnosti (ako opet uočite kakvu vezu s komunizmom i drugi puta ste u pravu!) i b) budući je iznimno malo vjerojatno da će građani „progledati“ i dati im podršku koju priželjkuju, valja im u međuvremenu (politički) preživjeti pa je stvaranje buke, galame, šoka i skandala (jer konkretnih programa nemaju) jedini način koji poznaju.

U MOST-u svjesno kreiraju lažnu sliku stvarnosti i time podrivaju epidemiološke, upravne te društvene napore u borbi protiv pandemije. U tu su se rabotu upustili zbog samoproglāšenog političkog mesijanstva i jeftine političke pragmatike.

Kad ovaj tekst bude pred čitateljima, uspješnost najnovijeg MOST-ova trika bit će poznat. Naime, pokrenuli su inicijativu (peticiju) za podršku radi raspisivanja ustavotvornog i zakonodavnog (uvijek bombastično, uvijek!) referenduma kojim bi se drukčije regulirao rad Stožera civilne zaštite (trenutno središnjeg koordinacijskog tijela za suočavanje s pandemijom). Oni ovime žele, kako kažu, ni manje ni više nego vratiti demokraciju u Hrvatsku! „Hrvatski narod će ovim referendumom pokazati da ima kičmu, da ima pravo sudjelovati u odlukama koje se tiču zdravlja i slobode svakog građanina u Hrvatskoj“, kriknuo je prvoga dana prikupljanja potpisa Miletić. Na nama je upozoriti da se ovdje radi o klasičnom primjeru zloporabe demokratskog instituta peticije te (potencijalne) zloporabe demokratskog instituta referendumske izjašnjavanja.

Nije naime ovdje kvaka u predloženim pitanjima, a još manje u mogućem referendumu: već se sada može reći da su napisana amaterski i smušeno te da nema izgleda da ih Ustavni sud prihvati. Uočite opet otvoreno mahanje crvenom krpom podjela iza koje se krije totalitaran pogled na svijet: hrvatski narod poziva se da povрати navodno nelegalno oduzete poluge odlučivanja. Stvarnost (tj. i dalje naporna te neizvjesna borba zdravstvenih vlasti protiv širenja virusa u kojoj se postižu sasvim dobri rezultati i koja ni u jednom trenutku nije dovela do suspenzije društva, a kamoli ukidanja temeljnih ljudskih prava), ne postoji, nego se kreira njezina alternativna (tj. lažna) inačica.

I premda su se neki njihovi zastupnici cijepili i premda (oni koji nisu) redovito podižu COVID-potvrde i testiraju se i premda nose maske (istina, često neispravno), istodobno pozivaju građane na otpor tim epidemiološkim i upravnim mjerama (nikad nitko iz MOST-a nije ni samo pohvalio cjepivo, a kamoli pozvao građane na cijepljenje) iako one dokazano spašavaju živote i štite zdravlje! Sad svoje farizejstvo prikrivaju novim propagandnim trikom. Nadalje, budući da će prikupljanje potpisa trajati dva tjedna, zajamčen im je neosporno velik medijski prostor preko kojega inače formuliraju i šire svoje ideje. Zarad nekoliko političkih poena poput kakva narančasta Grinča napaćenom društvu još će ukrasti i Božić. Kako ranije rekoh, u tom bunilu ima sustava! (Doduše, i životne opasnosti, posebice za ljude koji ne smiju uzeti cjepivo).

Aktualno: Utemeljitelji

Izabrano novo vodstvo Zajednice utemeljitelja

Teško je zamisliti više suverenističke poteze od izgradnje Pelješkoga mosta, nabave modernih borbenih aviona i očuvanja 700 000 radnih mjesta!

Ivan Prnjak

Nakon niza prisilnih odgađanja zbog pandemije i uz poštivanje epidemioloških mjera VIII. (izborni) sabor Zajednice utemeljitelja HDZ-a „dr. Franjo Tuđman“ istodobno se 20. studenoga 2021. održao na pet mjesta: u Zagrebu, Rovinju, Otoku (kod Vinkovaca), Gospiću i Splitu. Objavljujemo izvratke iz izvješća o radu u proteklom mandatu i sastav novoizabranog vodstva zajednice.

Andrej Plenković uputio je svoju poruku izaslanicima na saboru Zajednice podsjećajući da politikom modernog suverenizma čuvamo svoje vrijednosti te se koristimo sve snažnijim položajem Hrvatske u EU-u i svijetu za nacionalne interese i podizanje kvalitete života građana: „HDZ je ostvario i ostvaruje strateške ciljeve hrvatskoga naroda – još jednom iskazujemo trajnu zahvalnost utemeljitelju moderne Hrvatske dr. Franji Tuđmanu. Idući su ciljevi ulazak u Schengen i eurozonu. Drago mi je jer ćemo na tom putu i dalje biti zajedno s vama, utemeljiteljima, koji ste srce i duša naše stranke.“ Inače, sabor je održan u hibridnom obliku, uz nazočnost ograničenog broja izaslanika na svakom sabornom mjestu, i online, povezivanjem svakog sabornog mjesta, što je omogućilo praćenje rada i sudjelovanje u izbornom postupku svih izaslanika.

Govoreći o bilateralnom posjetu francuskog predsjednika Emmanuela Macrona i potpisivanju ugovora o strateškom partnerstvu i kupnji Rafalea, Plenković nije zaboravio spomenuti da ćemo do ljeta u promet pustiti i Pelješki most te tako teritorijalno spojiti jug s ostatkom Lijepe Naše.

Nema suverenističkih poteza od toga! No stranke krajnje ili lažne desnice uzimaju si za pravo svima nama dijeliti lekcije o hrvatstvu... Neće proći!

Naglašavajući kako smo usprkos svim okolnostima, pa i nasrtajima udružene oporbe osigurali političku stabilnost, Plenković je istaknuo da su pred nama ulazak u Schengen i eurozonu te da ćemo i te ciljeve ostvariti upravo politikom modernog suverenizma, kojom čuvamo svoje vrijednosti te iskorištavamo sve snažniji položaj RH u EU-u i svijetu za nacionalne interese i podizanje kvalitete života građana. Na saboru je nakon govora predsjednika stranke prezentirano i izvješće o radu, iz kojega izdvajamo nekoliko političkih poglavlja.

Odnos Zajednice utemeljitelja prema HDZ-ovoj koalicijskoj vlasti: politika jedne vlade

Naša je stranka tijekom svoje povijesti uvijek nastojala ali nije uvijek uspijevala postići koalicijsko partnerstvo sa svjetonazorski bliskim partnerima. U novim okolnostima teško je zapravo sa sigurnošću ustvrditi pravu prirodu i

narav svjetonazora manjih političkih stranaka. Tako je, recimo, HSS danas radikalno lijeva stranka koja u Saboru ima zajednički klub sa notornom Radničkom frontom, novi „suverenisti“ se oštro protive svakom otvaranju Hrvatske prema drugima, a Domovinski pokret, nakon što mu je pomogao da osvoji predsjednički mandat, nastavlja suradnju sa Zoranom Milanovićem protiv HDZ-a.

U prvim mjesecima našega mandata (koji upravo završava) u strukturama Zajednice uz veliko je odobravanje najšireg članstva prekinuta suradnja s MOST-om. Zajednica je tada snažno podržala jasno uspostavljenju politiku jedne vlade, koja ne dopušta da se vode zasebne politike u okviru tog jedinstvenog izvršnog tijela. Utemeljitelji su to podržali kao dio stranke koji najbolje zna što se događa kad svaka od sastavnica koalicije vodi svoju ekskluzivnu politiku. Nakon toga svi su ključni čelnici nacionalne i županijske razine naše zajednice podržali koncept osiguravanja dugoročne političke stabilnosti (iz koje proizlaze i sve ostale stabilnosti – društvena, ekonomska, financijska...) s novim koalicijskim partnerima, ali pod jasnim vodstvom HDZ-a. Sadašnja koalicija i parlamentarna većina koja je podržava prošla je brojna iskušenja i dokazala svoju čvrstinu, koju s vremena na vrijeme razni politički akteri, i s lijeva i s desna, stavljaju na kušnju. Zajednica utemeljitelja u čitavom je proteklom razdoblju pokazivala da ima čvrst stav da je postojeća suradnja u Saboru i Vladi u interesu Hrvatske.

Razumijevanje ovih okolnosti dovelo je do toga da su hrvatski birači svojim glasovanjem u dva navrata potvrdili HDZ kao vodeću hrvatsku stranku te oduzeli mogućnost sudjelovanja u vlasti onim političkim akterima koji su se tijekom kampanje predstavljali kao bolja inačica HDZ-a.

Svjetonazorske teme

Kratkotrajna i prolazna kriza unutar nekoliko županijskih organizacija izazvana agresivnim osporavanjem ratifikacije Konvencije o zaštiti žena i obitelji od nasilja nije ostavila dublje posljedice na rad organizacije niti na odnose među njezinim članstvom premda je na trenutke imala takav potencijal. Vodstvo Zajednice je shvatilo da se uz one koji su se Konvenciji (koju su pripremale dvije prethodne HDZ-ove vlade, a niti jedna nije bila Plenkovićeve) protivili zbog nekih svojih strahova, pojavio i veliki broj onih koji su na tom pitanju željeli stvoriti pukotinu u vodstvu i strukturi stranke te započeti s rušenjem njezina vodstva, a onda i samog HDZ-a.

U odnosu prema onima koji su u Konvenciji o sprječavanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji imali određene strahove pokazali smo da cijenimo i uvažavamo njihov stav te smo vodeći o tome računa usvojili interpretativnu izjavu koja je sastavni dio zakona i koja je jasno pokazala kako će država tu konvenciju primjenjivati i kako će je njezina državna tijela provoditi.

Rasprave o ovoj temi vođene su mjesecima, na svim razinama, do konačne odluke Predsjedništva i Nacionalnog vijeća stranke, kojom je uz stavljanje interpretativne izjave u sam sadržaj zakona o ratifikaciji saborskim zastupnicima omogućeno i glasovanje po savjesti. Tri godine koje su prošle od ratifikacije pokazale su ispravnost naše političke odluke.

Scenariji koji su išli za destabilizacijom stranke i saborske većine napravili su u tom trenutku određenu štetu HDZ-u, ali u konačnici nisu uspjeli. U međuvremenu konvencija se primjenjuje u skladu s donesenim zakonom i vrednotama hrvatskog ustava, upravo onako kako smo to i obećali.

Odbacivanje politike koja je htjela uvesti tutorstvo nad HDZ-om!

Zajednica je u proteklom mandatu imala značajnu ulogu o odbacivanju pokušaja nekih aktera izvan same stranke da se uspostavi političko i moralno tutorstvo nad HDZ-om i njegovom politikom. Snažno smo odbacivali nesmiljene kritike s kojima se napadalo poziciju HDZ-a, a članstvo pozivalo da mu uskrati potporu. Takva su se nastojanja periodično pojavljivala uoči svih dosadašnjih izbora (predsjedničkih, parlamentarnih, lokalnih i europskih), a bila su usmjerena na nanošenje što veće štete HDZ-u kako bi se poljuljala njegova pozicija u njegovom tradicionalnom biračkom tijelu.

Cilj takvih nastojanja, koja su privremeno utišana ali nisu prestala, bio je oduzeti HDZ-u kapacitet za pobjedu tjerajući ga da se od takvih napada i kritika brani unutarnjom radikalizacijom koja bi dovela do napuštanja pozicije desno-centrističke hrvatske stranke koja je prihvatljiva najvećem broju hrvatskih ljudi. Zajednica utemeljitelja na takva je nastojanja odgovorila svojom potporom politici novog hrvatskog suverenizma, koji se temelji na osnaživanju države i gospodarstva te učinkovitom iskorištavanju našeg utjecaja u Europskoj uniji radi promicanja nacionalnih interesa i kvalitetnijeg života naših sugrađana.

Odnos prema Tuđmanovoj ostavštini

Temeljni principi državotvorne politike ostali su nepromijenjeni još od vremena Franje Tuđmana. Upravo on ih je jasno artikulirao u Izvješću o stanju države i nacije iz 1996. godine: „Osim reintegracije hrvatskog Podunavlja, to su: učvršćenje vanjskopoličkog položaja suverene i samostalne Hrvatske, daljnja izgradnja i jačanje demokratskog ustroja na osnovama vladavine prava i socijalne pravde te daljnji preustroj gospodarstva koji će jamčiti politički razvitak, zaposlenost i postupno podizanje životnog standarda kako uposlenih, tako i umirovljenika i svih stradalnika Domovinskog rata... Postignuti rezultati mogu se poricati samo sa stanovišta nepoznavanja, nedobronamjernosti ili demagoškog politikantstva.“ Politika koju danas provodimo slijedi tu osnovnu Tuđmanovu ideju o hrvatskim prioritetima.

Državotvornost nije samo težnja nego i sposobnost pojedinaca te političkih stranaka za stvaranjem, izgradnjom, učvršćenjem i obranom svoje države.

U tom kontekstu Zajednica utemeljitelja bila je ključna u otklanjanju dviju ključnih opasnosti. Prva je u pokušajima da se napadima na naš identitet HDZ-u ospori ne samo njegova prošlost nego i njegov današnji karakter te da netko drugi zauzme njegovo mjesto. Nažalost, to je bila glavna ideja brojnih pokušaja okupljanja desnice posljednjih nekoliko godina – u raznim varijantama i kombinacijama. Druga je u pokušajima da se politika HDZ-a, koji je Tuđman gradio kao otvorenu, široku, demokratsku i narodnjačku

Foto: Marko Vlašić

stranku koja je u stanju okupiti sve što se može okupiti u ostvarivanju interesa hrvatskih ljudi – da se takva politika suzi na samo jednu svoju komponentu. Takva je politička logika već odvela brojne stranke u slijepu ulicu. Uz jednu razliku: kad bi se to dogodilo HDZ-u, hrvatska država i njezin politički sustav došli bi u ozbiljnu opasnost.

Hrvati u Bosni i Hercegovini

HDZ je bio – i ostat će – narodna i stožerna državotvorna stranka koja promiče hrvatske nacionalne interese, a to znači i zalaganje za konstitutivnost i punu jednakopravnost hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini. Oko toga unutar Zajednice nema niti je bilo ikakve dvojbe. To je jedno od pitanja za koja možemo reći da ulaze u red onih oko kojih postoji opća suglasnost i tako predstavlja temu s najvećim zajedničkim nazivnikom u svim generacijama HDZ-ovih političara.

Povratak (jedinog istinskog) Dana državnosti!

Premda treba priznati da su inicijativu za ponovnim vraćanjem 30. svibnja na kalendar državnih blagdana kao svehrvatskog Dana državnosti imala i dosadašnja vodstva Zajednice te brojni pojedinci, konačni uspjeh postignut je u proteklom mandatu i na to smo silno ponosni. Procijenili smo kako je uoči tridesete obljetnice hrvatske državnosti to vjerojatno i posljednja prilika da ostvarimo taj cilj i zato smo i obnovili zahtjev te u dodiru s predsjednikom stranke, koji je u kalendaru državnih blagdana prepoznao dva datuma koja čitav hrvatski narod osjeća posebno emotivno (30. svibnja – Dan državnosti i 18. studenoga – Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu

Vukovara i Škabrnje) pridonijeli toj – za nas utemeljitelje iznimno važnoj – odluci.

Nastalo radi ostvarivanja što veće povezanosti s članstvom zajednice preko izvještavanja o aktivnostima Zajednice, ali i o događajima unutar stranke, naše je glasilo s vremenom postalo važnom točkom prezentacije i tumačenja politike stranke i vlade te jačanja naših argumenata u odnosu na one koji osporavaju našu politiku.

Sretni smo zbog toga jer osjećamo da smo hrvatskom narodu vratili ono što mu pripada, a i zbog toga što smo poništili sve loše posljedice jedne odluke koja je donesena iz netrpeljivosti prema prvom predsjedniku dr. Franji Tuđmanu. Radi se o simbolu hrvatske državnosti i datumu koji je hrvatski narod prihvatio, a kojeg je svojevremeno dokinula lijevo-liberalna koalicija u sklopu svoje šire akcije obračuna s ostavštinom prvog hrvatskog predsjednika.

„Snaga zajedništva“

U Zajednici smo došli do zaključka da moramo nešto napraviti kako bismo mogli još jasnije i preciznije iznositi svoju politiku, koja se često teško probija do medija, a i kad u njih dođe, postane derivat istine pa onda nije potpuno razvidno zašto neke odluke donosimo kao ni zašto provodimo određenu politiku. Radi promicanja programa HDZ-a, vrijednosti koje stranka zastupa i aktivnosti same Zajednice te

jačanja njezina položaja unutar same stranke, odlučili smo izdavati svoje glasilo. Predsjedništvo je za glavnog urednika imenovalo izv. prof. dr. sc. Ivicu Miškulina.

Nakon godinu i pol izlaženja *Snaga zajedništva* je odlukom predsjednika stranke postala središnje glasilo HDZ-a!. Izdavanje glasila, nakon dugih priprema koje su uključivale sređivanje registra članstva, ugovornog rješavanja pitanja zaštite osobnih podataka te stvaranje tima unutar zajednice koji može iznijeti posao pripreme i dizajna sadržaja, započelo je u listopadu 2019. godine. U 2020. pripremili smo još osam brojeva, a u 2021. još tri. Posljednji broj bio je onaj za svibanj 2021., uoči lokalnih izbora. Posebno je važno istaknuti da je glasilo zajednice osim na kućne adrese svih njenih članova redovito dolazilo na adrese svih dužnosnika HDZ-a na svim razinama (predsjednici temeljnih i županijskih ogranaka, članovi županijskih ogranaka i Gradskog odbora grada Zagreba te članovi svih središnjih tijela HDZ-a).

Pripreme za obilježavanje stote obljetnice rođenja dr. Franje Tuđmana

U svibnju iduće godine obilježiti ćemo stotu godišnjicu rođenja prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana. To će s aspekta Zajednice svakako biti, uz obilježavanje 30. svibnja kao Dana državnosti, najveći događaj među svim svečanim obilježavanjima. Uz program koji će organizirati sama država (Vlada i Sabor) u obilježavanje ove obljetnice uključit će se i sama stranka.

S tim je u vezi, na temelju članka 97. stavka 3. Statuta Hrvatske demokratske zajednice Središnji odbor Hrvatske demokratske zajednice na sjednici održanoj 16. lipnja 2021. godine donio odluku o osnivanju i imenovanju Radne skupine za obilježavanje stote obljetnice rođenja dr. Franje

Aktualno: Utemeljitelji

Foto: Marko Vlašić

Tuđmana. U Radnu skupinu imenovani su Krunoslav Katičić kao voditelj, a za članove Zdravka Bušić, Mario Kapulica, dr. sc. Ivica Miškulin i prof. dr. sc. Željko Reiner.

HDZ mora poručiti da se ne boji, baš kao što je to činio svaki put kad je ostvarivao svoja obećanja! Mora pokazati svoju uvjerenost da je ono što radimo dobro za Hrvatsku. Mora pokazati da je satkan od ljudi koji znaju što je organizacija, što je zajedništvo i što je posvećenost cilju.

Za kraj

Utemeljitelji znaju da zajedništvo možemo graditi samo na povjerenju. Njega, nažalost, često nema u izobilju čak niti među političkim istomišljenicima. To je nešto na čemu trebamo ustrajno raditi ako želimo dobro svojoj stranci i svom narodu. Moramo pronaći onaj minimalni zajednički nazivnik za koji ćemo moći reći da nema niti jednoga od nas koji taj cilj ne podržava. Mi utemeljitelji takvih ciljeva imamo i više nego dovoljno. Oni su jednako vezani uz razdoblje stvaranja i uspostave hrvatske države kao i uz ključna pitanja njezine budućnosti. Na tim smo ciljevima gradili svoju politiku čitav protekli mandat. Vjerujem da smo od vremena koje smo proveli nastojeći ostvariti te ciljeve korist imali i mi kao ljudi, naša stranka i naša voljena Hrvatska.

HDZ, koji je gradio državu i njezine institucije, mora pokazati da je spreman i kadar graditi ih i jačati i danas. On koji je državu – sa svim njenim nedostacima i slabostima – gradio mora pokazati da je jači od onih koji bi je rastakali i rušili. HDZ-ovci se ne mogu priključiti pokretima koji su

protuinstitucionalni i protuparlamentarni. Mi jesmo i ne bojimo se biti čvrsto utemeljena organizacija. Mi znamo vrijednosti organizacije. I znamo u što bi se Hrvatska pretvorila kad bismo se toga odrekli. Zamislite četiri milijuna neorganiziranih i nepovezanih Hrvata u organiziranoj te strukturiranoj Europi.

Novo vodstvo: kontinuitet napretka

Tijekom izbora na županijskim razinama dosta je predsjednika obnovilo svoj mandat, ali dobili smo i čak devet novih županijskih predsjednika. Svoj mandat su obnovili: Radoslav Dumančić u Gradu Zagrebu, Željko Krapljan u Sisačko-moslavačkoj, Ivan Udbinac u Karlovačkoj, Mihalić Anđelko u Varaždinskoj, Slavko Priščan u Bjelovarsko-bilogorskoj, Stanko Batur u Zadarskoj, Ivica Bratić u Šibensko-kninskoj, Ivica Tafra u Splitsko-dalmatinskoj, Joško Damić u Dubrovačko-neretvanskoj, Tomislav Teskera u Brodsko-posavskoj i Marko Teskera u Virovitičkoj županiji, te Janko Žužić u Istarskoj županiji.

U nekim županijama izabrani su i novi predsjednici: Mara Stilinović, prva neposredno izabrana županijska predsjednica Zajednice u Ličko-senjskoj županiji, Mladen Križajić u Međimurskoj, Robert Ostrun u Požeškoj, Zvonko Radočaj u Primorsko-goranskoj, Damir Sesvečan u Zagrebačkoj, Josip Šarić u Vukovarsko-srijemskoj, Josip Škorić u Osječko-baranjskoj, Stjepan Sokolić u Krapinsko-zagorskoj i Krunoslav Vitelj u Koprivničko-križevačkoj.

Mario Kapulica i Tomislav Družak bit će i u narednom dvogodišnjem mandatu na čelu Zajednice kao predsjednik i zamjenik predsjednika. Što se tiče ostalih neposredno izabranih članova predsjedništva, od dvanaest kandidata izabrano je njih deset i to sljedećim redom: Ivica Tafra, Ernest Petry, Hrvojk Božić,

Jelena Folnović, Martin Baričević, Gordan Hanžek, Luka Šarić, Tomislav Teskera, Slavno Priščan te Mladen Križajić.

„Da bi HDZ mogao u neposrednoj i daljoj budućnosti ispunjavati onu povijesnu ulogu što ju je preuzeo i koju mu je hrvatski narod povjerio u ovom prekretničkom povijesnom razdoblju, on mora i dalje pronalaziti i predlagati najsvrhovitija rješenja za sva životna pitanja hrvatskog naroda i suverene hrvatske države.“

(Dr. Franjo Tuđman, 25. veljače 1995., u povodu obljetnice Prvog općeg sabora HDZ-a.)

Zajednica je dobila i novi nacionalni odbor s 45 izabranih članova (od pedeset kandidata). Na čelu toga tijela u iduće dvije godine biti će doajen HDZ-a Vladimir Šeks, tajnik odbora biti će Ante Baković, a dopredsjednici/ce su Zdenka Babić-Petričević, Ilija Cota i Joško Odak.

Nakon što smo u proteklome mandatu imali dva glavna tajnika, u prvom razdoblju Berta Parača, a u drugome dijelu mandata Gordana Hanžeka, na prijedlog predsjednika Zajednice za glavnog je tajnika u ovome mandatu izabran Zdeslav Milas. Novo predsjedništvo zajednice nakon konstituiranja ima sljedeći sastav: Mario Kapulica – predsjednik, Tomislav Družak – zamjenik, Hrvojk Božić, Gordan Hanžek, Ivica Tafra i Slavko Priščan – dopredsjednici, Dražen Opalić – rizničar, Josip Šarić – međunarodni tajnik te Joško Damić i Ivan Udbinac kooptirani članovi. Počasni predsjednik Zajednice, a time i član predsjedništva je prvi predsjednik Zajednice Đuro Perica.

Aktualno: Mladež HDZ-a

Izabrano novo vodstvo Mladeži HDZ-a i održan 16. opći sabor Mladeži

Foto: Marko Vlašić

Izbori za novo vodstvo Mladeži HDZ-a održani su 12. prosinca 2021. i to prvi put po načelu "jedan član – jedan glas"; na njima je više od sedam tisuća članica i članova iz cijele Hrvatske izabralo Maksimilijana Šimraka za novoga predsjednika Mladeži Hrvatske demokratske zajednice. Na 73 biračka mjesta diljem Hrvatske, uz potpuno poštivanje svih epidemioloških preporuka, izabrani su i zamjenik predsjednika Domagoj Čorić iz Osječko-baranjske županije, potpredsjednici Livia Maduna iz Brodsko-posavske županije, Tin Jurak iz Varaždinske, Leon Lukinić iz Zagrebačke, Josip Ukalović iz Primorsko-goranske i Josip Gojak iz Splitsko-dalmatinske županije te članovi Predsjedništva Mateja Čutura iz Grada Zagreba, Jakov Stanić iz Zadarske, Domagoj Kelović iz Sisačko-moslavačke, Emanuel Sinković iz Međimurske i Marko Brnjić iz Vukovarsko-srijemske županije.

Nakon proglašenja novoga predsjednika Mladeži, koji ujedno postaje i članom Predsjedništva HDZ-a, Maksimilijan Šimrak zahvalio je članovima i svojem timu na podršci i povjerenju, uz posebnu zahvalu dosadašnjem predsjedniku Ivanu Vidišu na angažmanu i trudu u proteklom razdoblju.

Po završetku izbora održana je i prva, konstituirajuća sjednica novog Predsjedništva Mladeži HDZ-a, na kojoj je dosadašnja predsjednica Mladeži Bjelovarsko-bilogorske županije Judita Emić izabrana za glavnu tajnicu Mladeži HDZ-a. Također, izabran je i novi glasnogovornik Mladeži Matej Brečić iz Grada Zagreba, na prijedlog novog političkog tajnika Frana Papca iz Koprivničko-križevačke županije, odnosno nove međunarodne tajnice Tee Jerković iz Grada Zagreba. Kooptirani su i članovi Predsjedništva u idućem sastavu: Josip Perkušić, Paolo Deltin, Željko Romić te Pero Miletić.

Mladež HDZ-a održala je istoga dana 16. opći sabor, kojemu je nazočio i predsjednik Vlade te HDZ-a Andrej Plenković. Također, Općem saboru prisustvovali su i predsjednik Hrvatskoga sabora Gordan Jandroković, potpredsjednici HDZ-a Branko Bačić i Zdravka Bušić, glavni tajnik HDZ-a Krunoslav Katičić, predsjednik Zajednice utemeljitelja HDZ-a „Dr. Franjo Tuđman“ Mario Kapulica, predsjednik Gradske organizacije HDZ-a Grada Zagreba Mislav Herman te prijašnji predsjednici Mladeži Ivan Vidiš, Josip Bilaver i Margareta Mađerić, uz goste iz sestrinskih organizacija Mladeži HDZ BiH, Mladeži Slovenske demokratske mladine. 16. opći sabor Mladeži, održan u Zagrebu uz pridržavanje svih epidemioloških mjera, okupio je gotovo stotinu članova Mladeži HDZ-a i visokih uzvanika, uz još

150 članova koji su sudjelovali preko videoveze koji su zajedno birali novi saziv Nacionalnog i Nadzornog odbora.

Predsjednik Vlade i HDZ-a Andrej Plenković uvodno je istaknuo kako živimo u razdoblju u kojem, kao stranka desnoga centra, trebamo prepoznavati nove trendove i odgovoriti na izazove, uvijek pritom vodeći računa o našim vrijednostima demokracije, narodnjaštva, domoljublja i državnosti. Također, naglasio je važnost nastavka borbe protiv pandemije i povećanja broja cijepljenih kao zajednički prioritet radi povratka normalnijem životu koji svi priželjkujemo.

Predsjednik Mladeži Šimrak u govoru se dotaknuo i dosadašnjih postignuća kao i ciljeva koje Mladež HDZ-a planira u novom dvogodišnjem mandatu ostvariti. "Tijekom protekle tri godine aktivno smo i odgovorno oblikovali politike za mlade te ponudili kvalitetne kandidate za različite izborne procese, što je potvrda snažna potencijala Mladeži. Okosnica našeg dosadašnjeg zalaganja za mlade je program Mladeži za parlamentarne izbore 2020. godine *Odgovorno za mlade*, koji čini uporište naših politika te je sastavni dio programa HDZ-a *Sigurna Hrvatska za mandatsko razdoblje do 2024.*, zaključio je.

Na kraju svečanoga dijela 16. općeg sabora Mladeži 250 izaslanika izabralo je novi saziv Nacionalnog i Nadzornog odbora u idućem dvogodišnjem mandatu. Izborom tih tijela okončan je izborni ciklus. Mladež HDZ-a će i u budućnosti biti predvodnik i odgovorni predstavnik mladih u Hrvatskoj, uz provođenje i angažman na politikama za mlade, kao i poticanje izvrsnosti te predanog rada unutar stranke kako bismo zadržali pobjedničke rezultate i u budućim izbornim ciklusima.

Aktualno: Zajednica branitelja

Izborni sabor Zajednice branitelja HDZ-a „Gojko Šušak“

Izborni sabor Zajednice branitelja HDZ-a (ZB) „Gojko Šušak“ održan je 10. prosinca 2021. godine s početkom u 17 sati. Zbog preporuka Stožera civilne zaštite u cilju sprečavanja širenja pandemije Izborni sabor ZB „Gojko Šušak“ održan videovezom (na 22 lokacije) i s manjim brojem izaslanika. Saboru se od 140 pozvanih odazvalo 130 izaslanika. Iz središnjice stranke, gdje je sabor vodilo Radno predsjedništvo videovezom su spojene sve županijske organizacije i organizacija ZB „Gojko Šušak“ Grada Zagreba.

Predsjednik ZB „Gojko Šušak“ Miljenko Filipović otvorio je Izborni sabor pozvavši nazočne na odavanje počasti minutom šutnje svim poginulim, nestalim i umrlim braniteljima, prvom hrvatskom predsjedniku i utemeljitelju HDZ-a dr. Franji Tuđmanu te ratnom ministru Gojku Šušku.

Saboru su nazočili visoki uzvanici, predsjednik HDZ-a i predsjednik Vlade Andrej Plenković, predsjednik Hrvatskoga sabora Gordan Jandroković, potpredsjednik Vlade,

zamjenik predsjednika HDZ-a i ministar Tomo Medved, glavni tajnik HDZ-a i saborski zastupnik Krunoslav Katičić, potpredsjednici stranke Zdravka Bušić i Branko Bačić, član predsjedništva Zvonko Milas, ministar obrane Mario Banožić, saborski zastupnik Ante Deur, gospodin Stjepan Adanić te župani Ličko-senjske i Splitsko-dalmatinske županije Ernest Petry i Blaženko Boban. Prigodnim govorima prisutnima su se obratili Andrej Plenković i Tomo Medved. Miljenko Filipović je podnio iscrpno izvješće o radu Zajednice u proteklom mandatu.

Na Izbornom saboru ZB „Gojko Šušak“ izabrani su predsjednik, tri potpredsjednika i 25 članova nacionalnog odbora. Za predsjednika je jednoglasno izabran Miljenko Filipović, a za potpredsjednike Ante Gilja, Marko Vukasović i Tihomir Mamić. Izborni sabor ZB „Gojko Šušak“ završio je himnom HDZ-a „Bože, čuvaj Hrvatsku“.

Foto: Marko Vlašić

Aktualno: Društvo

Cjelovita reforma sustava socijalne skrbi

Dobro upravljanje državnim financijama omogućuje povećanje socijalnog standarda

Majda Burić

Socijalna sigurnost i društvena solidarnost svakako su preduvjet zdravog razvoja suvremenoga društva. Vođena načelima kršćanske solidarnosti, vlada premijera Andreja Plenkovića nastavlja s daljnjim povećanjem plaća, mirovina i socijalnih naknada s osobitom brigom za osobe s invaliditetom, starije osobe i one koji su u riziku od siromaštva. Zato je pohvalno što je cjelovita reforma sustava socijalne skrbi, koju je Vlada uputila na prvo čitanje Hrvatskome saboru, utemeljena upravo na tim vrijednostima.

Smatram da je vlada HDZ-a u proteklih pet godina itekako pokazala i dokazala svoj senzibilitet prema onima koji imaju manje. Naime, sve mirovine, za svih milijun i 237 tisuća umirovljenika, rasle su 18 %. Za one umirovljenike koji primaju najniže mirovine, a njih je oko 270 tisuća, mirovine su rasle više od 23 %. U mandatu HDZ-a mirovine ni u jednome trenutku nisu bile upitne. Stoga danas prosječna mirovina, ne uključujući međunarodne ugovore, iznosi 2975 kn, što je gotovo 42 % udjela u prosječnoj plaći. Posebno naglašavam iznos prosječne starosne mirovine za one koji imaju 40 i više godina staža. Takva mirovina danas iznosi oko 4900 kuna, što je gotovo 69 % udjela u prosječnoj plaći. Osim toga, ova je vlada uvela potpuno nov institut socijalne sigurnosti – nacionalnu naknadu za starije od 65 godina u visini od 800 kuna mjesečno, a valja podsjetiti i da je tijekom ove godine isplaćena jednokratna naknada umirovljenicima, tzv. COVID-dodatak do 1200 kuna za sve umirovljenike koji primaju mirovinu manju od 4000 kuna.

U proteklih pet godina vlada je nizom poteza pokazala da joj je briga za najugroženije slojeve društva važan prioritet.

Paket novih zakona

Samu reformu sustava socijalne skrbi, koju je Hrvatskom saboru predstavio ministar Josip Aladrović, čini paket prijedloga sedam zakona i tri nacionalna plana kojima je cilj učinkovitiji, pravedniji i transparentniji sustav socijalne skrbi usmjeren na korisnike. Paket uključuje novi Zakon o socijalnoj skrbi, novi Zakon o udomiteljstvu, pet zakona koji se odnose na regulirane profesije te tri nacionalna plana – Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga te Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom.

Ciljevi prijedloga novoga Zakona o socijalnoj skrbi (ZOSS) su: smanjenje stope rizika od siromaštva, koja u Hrvatskoj iznosi 20 %, konsolidacija naknada i unaprjeđi-

vanje njihova učinka na smanjenje siromaštva te unaprjeđenje i bolja koordinacija sustava socijalne skrbi.

Za provedbu ZOSS-a u proračunu za iduću godinu osigurano je dodatnih 400 milijuna kuna, a u 2023. godini još 708 milijuna kuna. Ta su sredstva prije svega namijenjena za smanjenje rizika od siromaštva, odnosno za povećanje obuhvata broja korisnika zajamčene minimalne naknade (ZMN) i korisnika naknada za osobe s invaliditetom kao i za značajno povećanje iznosa ZMN-a. To konkretno znači da će osnovica za izračun ZMN-a iznositi 1000 kuna, a bitno je naglasiti i da će osnovica do kraja ovoga mandata i dalje rasti do 1500 kuna, kako je predviđeno izbornim programom HDZ-a i Programom Vlade RH 2020. – 2024. Promatramo li četveročlano kućanstvo (dvoje odraslih i dvoje djece), naknada će umjesto dosadašnjih 1600 kuna iznositi 2800 kuna, što je povećanje za značajnih 1200 kuna ili 43 %. Ako pak promatramo tročlano kućanstvo (samohrani roditelj i dvoje djece), ZMN će s 1680 kuna porasti na 3000 kuna, što je povećanje za 1320 kuna ili 44 %.

Predviđena ulaganja više od 51 milijarde kuna u idućih sedam godina donijet će rast raznovrsnih socijalnih usluga, nove uspjehe u borbi protiv siromaštva te važan iskorak u poboljšanju statusa osoba s invaliditetom.

Važno je naglasiti da vlasništvo osobnog vozila više ne predstavlja zaprjeku za priznavanje prava na ZMN ako vrijednost vozila ne prelazi dvadeset tisuća kuna. Povećava se naknada za osobne potrebe korisnika te se proširuje obuhvat osoba kojima se može priznati pravo na status njegovatelja, čime se potiče ostanak djeteta u vlastitom domu i sprječava njegova institucionalizacija. Za dijete s teškoćama u razvoju i osobu s invaliditetom koje zbog zdravstvenog stanja nije moguće uključiti u programe i usluge u zajednici roditelj njegovatelj i njegovatelj imaju pravo na veći iznos naknade, koji tad iznosi 4500 kuna. Roditelju koji samostalno njeguje dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju ili osoba s invaliditetom naknada se dodatno uvećava na 6000 kuna.

Što se tiče obiteljskih domova, oni se ne ukidaju, već se potiče njihova transformacija kako bi se korisnicima pružila viša razina sigurnosti i kvalitete smještaja te ostalih usluga. Dakle radi se o podizanju standarda skrbi za starije osobe, a ne o ukidanju. Novim zakonom postojeći obiteljski domovi imat će rok od pet godina za prilagodbu i odluku žele li postati privatna ustanova koja može primiti i više od 20 korisnika, ali uz maksimalno poštovanje propisa i kvalitetniju uslugu za korisnike. Alternativno, postojat će i mogućnost da se obiteljski domovi s manjim brojem korisnika preregistriraju i nastave pružati socijalne usluge smještaja kao udomitelji sukladno Zakonu o udomiteljstvu.

Nadalje, ZOSS predviđa unaprjeđivanje organizacije sustava, stoga se osnivaju Hrvatski zavod za socijalni rad, Akademija socijalne skrbi te Obiteljski centri, koji se izdvajaju iz strukture Centara za socijalnu skrb radi usmje-

renosti na preventivne programe te tretmanske i razvojne aktivnosti za djecu, obitelji i mlade.

Dobrobit djece

U fokusu novoga Zakona o udomiteljstvu jest dobrobit djeteta, a cilj zakona je povećanje broja udomiteljskih obitelji. Stoga će se povisiti naknade za udomitelje kao i opskrbnina, za što je osigurano dodatnih 86 milijuna kuna. Naime, opskrbnine za dijete nisu značajno povećavane od 2007. godine, a stupanjem na snagu ovoga zakona povećat će se, ovisno o dobi djeteta, za 20 do 42 % i iznositi će između 2525 i 2850 kuna. Za odrasle osobe opskrbnina se povećava do 25 %. Također, naknada za rad tradicionalnog udomitelja povećat će se oko 60 %, dok će se naknade za udomitelje koji udomiteljstvo obavljaju kao zanimanje povećati za 15 do 60 % i iznositi će između 4500 i 7000 kuna za specijalizirane udomitelje za djecu te 4000 kuna za standardne udomitelje. Ovim se zakonom fleksibiliziraju uvjeti za obavljanje specijaliziranog udomiteljstva za djecu pa će ono biti moguće i za osobe preddiplomskim ili diplomskim sveučilišnim studijem ili stručnim studijem.

Što se tiče pet zakona kojima se reguliraju profesije u području socijalne skrbi (socijalni radnik, psiholog, socijalni pedagog, edukacijski rehabilitator, psihoterapeut, savjetodavni terapeut), njima će se osigurati olakšice za članstvo u komorama, prije svega ujednačavanjem članarina i njihovim ograničavanjem tako da će komore za svako podizanje članarina trebati suglasnost resornog ministarstva. Za sve regulirane profesije pojednostavljuje se pristup i sprječava se uvođenje neopravdanih ograničavajućih uvjeta za rad.

Na temelju strateških dokumenata – triju spomenutih nacionalnih planova za razdoblje 2021. – 2027. – uložiti će se ukupno više od 51 milijarde kuna za razvoj socijalnih usluga, borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti te izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom.

Standard u središtu interesa

Za kraj, smatram potrebnim posebno naglasiti i pohvaliti da je Vlada preko Nacionalnoga plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. osigurala 370 milijuna kuna za izgradnju i opremanje centara za starije osobe. Time će se poboljšati dostupnost integrirane cjelovite skrbi za starije osobe, i to unaprjeđenjem infrastrukture izgradnjom i opremanjem osam centara s novih 800 smještajnih mjesta, a sve radi pružanja i institucijskih i izvaninstitucijskih usluga starijim osobama.

Kao što se iz navedenoga vidi vlada uvijek u središte svojih politika stavlja građane i podizanje životnoga standarda. To je pokazala mirovinska reforma iz 2019. godine. To pokazuje politika plaća koje su unatrag pet godina rasle više od 24 %. To je pokazala mjera za očuvanje radnih mjesta, čime je Vlada pravovremeno (samo jedan dan nakon razornog zagrebačkog potresa) stala iza svih hrvatskih radnika i poslodavaca te tako sačuvala više od 700 000 radnih mjesta. To pokazuje i prijedlog ovdje analizirane cjelovite reforme sustava socijalne skrbi, čije se drugo čitanje u Saboru očekuje krajem siječnja 2022. godine.

Aktualno: Hrvati u BiH

Bosna i Hercegovina između mirovnog sporazuma i zdravog razuma

Protiv politike negiranja posebnosti nacionalnih zajednica u BiH

dr. sc. Ivica (Ivo) Lučić

Rat u Bosni i Hercegovini zaustavljen je krajem 1995. godine mirovnim sporazumom u Daytonu odnosno Parizu, a njegov aneks IV ujedno je i Ustav Bosne i Hercegovine. U preambuli tog ustava piše: „Bošnjaci, Hrvati i Srbi kao konstitutivni narodi (zajedno s ostalima) i građani Bosne i Hercegovine ovim utvrđuju Ustav Bosne i Hercegovine...“ Izričito i poimence navedeni su konstitutivni (ustavotvorni, državotvorni, suvereni) narodi, što onda bez obzira na jezično-pravno-političku subverziju znači i nacije. Njih je prema popisu iz 2013. ukupno 96,3 %. Uz njih su navedeni i „ostali“ (nacionalne manjine), kojih je 3,7 % te „građani“ kao poseban politički pojam koji bi valjda trebao obuhvatiti one državljane BiH koji se nisu nacionalno opredijelili ili izjasnili, a takvih je 0,7 %.

To naravno ne znači da Hrvati, Srbi, Bošnjaci i pripadnici nacionalnih manjina nisu građani, nego se radi o pokušaju bošnjačkih nacionalista da subverzijom i relativizacijom nacionalnog identiteta ostvare određenu prednost. To rade po uzoru na slične (srpske) pokušaje iz razdoblja jugoslavenske komunističke vlasti. Baš kao što se danas u BiH „građansko“ odvaja, pa i suprotstavlja „nacionalnom“, tako su se u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji suprotstavljali „nacionalno“ i „klasno“.

Sve opasnosti višesmislenog ustava

U tom kontekstu važno je naglasiti da u Ustavu SR BiH iz 1974. godine piše: „Radni ljudi i građani, narodi Bosne i Hercegovine – Hrvati, Srbi i Muslimani i pripadnici drugih naroda i narodnosti ostvaruju u Socijalističkoj Republici Bosni i Hercegovini, kao državi i samoupravnoj zajednici, svoja suverena prava i svoje klasne i nacionalne interese.“ Kad zanemarimo (meta)jezik socijalističkog samoupravljanja, ideološko suprotstavljanje klasnog i nacionalnog te razdvajanja čovjeka od građanina, vidimo da je i komunistička vlast barem u teoriji uvažavala društvenu stvarnost i poimenočno pobrojala Hrvate, Srbe i Muslimane koji u SR BiH ostvaruju „svoja suverena prava i nacionalne interese“. Istodobno, pripadnici tih pobrojanih i drugih naroda i narodnosti (nacionalnih manjina) kao „radni ljudi i građani“ štite i svoje „klasne interese“. Nisu oni smislili ništa novo, jednostavno su prihvatili realnost i uvažili posebnost triju zajednica koja se manifestirala još od samih početaka osmanske vlasti, kad su prepoznate kao mileti (muslimanski, pravoslavni i katolički). Temeljni zahtjev ustanika u Hercegovačkom ustanku iz 1875. oslikava se u izjavi odnosno zahtjevu koji su vođe ustanka dali izaslanstvu europskih zemalja: „Mi ne tražimo drugo, nego da živimo ko ljudi, ne ko skotovi, kako nas turci smatraju. Hoćemo autonomiju.“ Kad je 1910. poslije aneksije Austro-ugarska Monarhija proglasila Statut (Ustav) BiH i uspostavila Sabor BiH, tad je u ustavu odredila i vodstvo Sabora. Člankom 23. Statuta BiH bilo je određeno da će „Njegovo

carsko i Apoštolsko kraljevsko Veličanstvo“ svake godine na početku zasjedanja Sabora BiH od izabranih zastupnika imenovati predsjednika i dva potpredsjednika odnosno dva njegova zamjenika koji će upravljati Saborom. Precizirano je: „U predsjedništvu biće zastupana svaka od triju glavnih vjeroispovijesti zemlje, pri čemu će se kod svakog idućeg imenovanja saborskog predsjedništva te tri vjeroispovijesti obrediti. U ovaj se red ne će ni novim izborima dirati.“ Dakle, tradicija posebnosti, sukoba i suradnje triju naroda i vjera je duga te utemeljena u svim trajnijim rješenjima. Izuzetci su samo ona rijetka razdoblja kad je jedna skupina imala punu vlast, a druge dvije (ili barem jedna) su bile obespravljene. To je uglavnom razdoblje dvije Jugoslavije i četiri ratne godine NDH.

Samo u posebnim razdobljima, tj. kada je jedan narod dominirao sudbinama druga dva, nacionalne posebnosti, različite tradicije i dobrosusjedski odnosi nisu poštivani.

Zašto u današnjoj BiH postoje društva, a ne društvo?

Mogućnost demokratskog izražavanja i prvi izbori pokazali su koliko je društvo u BiH podijeljeno, do te mjere da više i ne možemo govoriti o društvu nego o društvima, bez obzira u kojem obliku ona funkcioniraju, kao mileti, vjeroispovijesti, narodi ili nacije. Vratimo se na Daytonski mirovni sporazum i njegov aneks IV odnosno Ustav BiH. On je napisan tako da se njegove odredbe mogu tumačiti na više načina. Takav, višesmisleni Ustav, omogućavao je tumačima – a to su u ovome slučaju različiti predstavnici međunarodne zajednice (što god pod tim podrazumijevali) onakve interpretacije ustavnih odredbi kakve su im u određenim situacijama trebale u izgradnji njima poželjnog političkog sustava u BiH ili za ostvarenje nekih drugih vlastitih interesa.

Kako je manipulacija ustavnim odredbama ipak ograničena, „tumači“ su uveli i pojam „duh Dayton“, pa su u određenim situacijama tekstu ili slovu dejtonskog ustava suprotstavljali „duh Dayton“ iako se on ne da odvojiti od „slova Dayton“ jer je u tom slučaju mrtav, baš kao i čovjek čiji je duh odvojen od tijela. U neko doba, oko 2000. godine, u političku pa i kaznenu upotrebu uveden je pojam „antidaytonskog djelovanja“, koji označava posebno težak oblik kršenja slova i(li) duha dejtonskog ustava. Predstavnici međunarodne zajednice (čitaj OHR) na temelju tzv. bonških ovlasti mnogim su političarima i dužnosnicima u BiH zabranili javno djelovanje nakon što su ih prethodno smijenili s dužnosti i(li) izbacili iz zastupničkih tijela u koja su bili izabrani. Ova mjera neizbježno podsjeća na oduzimanje građanskih prava političkim protivnicima u državama pod totalitarnim režimima. Ona ograničava ljudska prava i političke slobode.

Pozivajući se na „duh Dayton“, a u isto vrijeme gazeći njegovo slovo kao i individualna i kolektivna ljudska prava mnogih državljana BiH, predstavnici međunarodne zajednice (glavnu riječ imala je američka administracija) nametnuli su brojne ustavne promjene s obrazloženjem

da grade „samoodrživu“ i „funkcionalnu“ državu. Koliko su u tome uspjeli vidi se danas, dvadeset i šest godina nakon potpisivanja mirovnoga sporazuma. Moćni arbitri nametali su rješenja koja su u pravilu zadovoljavala zahtjeve najbrojnijih Bošnjaka/muslimana i smanjivali prava te slabili položaj najmalobrojnijih Hrvata. Problem s takvim rješenjima nije samo u tome što su ona nametnuta nego su i neracionalna i neplauzibilna. Ako su i rješavala neki trenutno važan problem, dugoročno su povećali animozitete i razinu konfliktnosti te doveli do daljnje destabilizaciji države i sve dubljih društvenih podjela.

Istjerivanje Hrvata iz Predsjedništva BiH

Sve to omogućilo je uzurpaciju položaja hrvatskoga člana Predsjedništva BiH. Naime, na tu funkciju već treći put je bošnjačkim glasovima izabran Željko Komšić, koji uporno ponavlja da on nije „hrvatski član Predsjedništva“ nego „član Predsjedništva iz reda hrvatskoga naroda“. Što je posebno indikativno, on sve koji ne vjeruju u njegovu tvrdnju poziva „neka pročitaju Ustav“. Njegovim oponenti koji se odvažavaju uzeti Ustav BiH u ruke lako će utvrditi da se baš nigdje ne spominje nitko „iz reda hrvatskoga naroda“, ali će jednako lako moći potvrditi činjenicu da se u tročlano Predsjedništvu BiH glasovima iz Federacije BiH bira i jedan Hrvat. U ustavu je predviđena i procedura rada Predsjedništva. Određeno je da u slučaju kad se neka odluka ne može donijeti konsenzusom pa dva člana preglasaju trećega, on može takvu odluku proglasiti „destruktivnom po vitalni interes entiteta iz kojeg je on izabran“. U slučaju da je taj treći član Predsjedništva hrvatski, on će tu odluku odmah poslati „hrvatskim članovima u Domu naroda u Federacije BiH“.

Ustavna, zakonska i politička rješenja koja idu u korist Bošnjaka stvaraju trajne antagonizme između konstitutivnih naroda, destabilizaciju države i stalan sigurnosni problem.

Dakle, u Ustavu BiH je jasno definiran „hrvatski član“ Predsjedništva BiH koji se obraća „hrvatskim članovima“ Doma naroda Federacije BiH. To je u skladu s načelom konstitutivnosti naroda koje je natkrovljujuće ustavno načelo, svejedno govorili o njegovu slovu ili duhu. Bošnjačka nacionalistička politika, koje se manifestira i kao bosanska unitaristička, Bosnu i Hercegovinu vidi kao svoju nacionalnu državu. U ostvarenju tog cilja, a nacionalna država cilj je svakog nacionalizma, smeta joj Ustav BiH, prije svega njegovo temeljno načelo konstitutivnosti naroda koje definira BiH kao državu tri, a ne jednog naroda. Bošnjački su nacionalisti, skupa sa svojim suputnicima – bosanskim unitaristima, islamistima i raznim interesnim skupinama, uz pomoć dva, tri komšića i „međunarodne zajednice“ uspjeli radikalno narušiti ustavnu ravnopravnost i položaj hrvatskoga naroda kao najmalobrojnijeg. Komšić je postao simbolom antihrvatstva u BiH te je kao eksponent bošnjačkih nacionalnih interesa stao na čelo kampanje protiv konstitutivnosti naroda kao temeljnog ustavnog načela.

Riječ oporbe

Tako su govorili SDP (1 i 2), MOST, Možemo!, Domovinski pokret & comp

Govor koji je nerazumljiv ili nejasan ne jača ugled govornika. Naprotiv.

Cirkus u vašem gradu

TKO PIJE?

„Juričan je pokušao djelovati kao posrednik. Gđa Benčić mi je zahvalila što sam došao.“ (Nikola Vuković, predsjednik uprave Zagrebačkog holdinga, listopad 2021.)

A TKO PLAĆA?

„Svrha mog dolaska na sastanak u ponedjeljak 4. listopada 2021. bila je medijacija među stranama.“ (Dario Juričan, slobodni umjetnik, listopad 2021.)

MI PIJEMO!

„Već sam rekla da Juričan nije bio posrednik...“ (Sandra Benčić, zastupnica Možemo! u Hrvatskom saboru, listopad 2021.)

VI PLAĆATE!

„Naravno da se ne miješamo u kadrovanje (nakon smjene Nikole Vukovića, op. ur.).“ (Tomislav Tomašević, gradonačelnik Zagreba, 12. listopada 2021.)

A TEK SMO POČELI!

„Zbog novog Zakona o gospodarenju otpadu koji predviđa različiti sustav naplate usluge odvoza otpada veća cijena naplaćuje se za one koji ne odvajaju otpad, tu će doći do poskupljenja usluga.“ (Tomislav Tomašević, gradonačelnik grada Zagreba, 17. studenoga 2021.)

Titov kutak

DRUŽE TITO, MI TI SE KUNEMO...

„Hvala Ti, dragi Miro, što si sebe ugradio u temelje pokreta koji je izrastao u političku snagu koja će posve sigurno promijeniti Hrvatsku i koju sada više nitko ne može zaustaviti. Tvoj odlazak kod nas je stvorio samo još veću obvezu da ustrajemo tamo gdje si Ti politički stao...“ (Iz priopćenja Domovinskog pokreta, 20. srpnja 2021.)

DRUGOVI, DRUG TITO JE MEĐU NAMA!

„Iako se ovim putem, iz posve osobnih razloga, odričem prava biti biran na dužnosti i u tijela Domovinskog pokreta, ostat ću i dalje vjerni član stranke i svojim sudjelovanjem u njezinom radu te svim pratećim aktivnostima, bez zadržke ću pridonositi ostvarenju naših stranačkih interesa. Vrijedilo je!“ (Miroslav Škoro, predsjednik Domovinskog pokreta u ostavci, 20. srpnja 2021.)

DRUGOVI, DRUG TITO JE ISKLJUČEN IZ PARTIJE!

„Dragi Miro, povodom pompozno najavljenog intervjua i nastavka samoubilačke kampanje, odgovori na ova pitanja i ne glumi više!“ (Mario Radić, v. d. predsjednika Domovinskog pokreta, 16. kolovoza 2021.)

DRUGOVI, DRUG TITO JE UMRO!

„Jesi li ti uopće normalan, Miroslave?! Potraži pomoć, ako ti treba – jer ovo nema smisla. Domovinski pokret je poput broda koji nastavlja svoju plovidbu, a ti si poput kapetana koji ga je iz čistog mira napustio i sada se utapaš... Umjesto da si se ukrcao na čamac za spašavanje koji smo ti ljudski dobacili, ti bi najradije potopio i sebe i sve nas...“ (Mario Radić, v. d. predsjednika Domovinskog pokreta, 16. kolovoza 2021.)

Peđin kutak

MAGLA

„U anketi u Osijeku naš kandidat ulazi u drugi krug i jedini je koji može pobijediti HDZ (za dan ili dva isti je odustao od izbora jer nije uspio prikupiti potpise za kandidaturu, op. ur.).“ (Peđa Grbin, predsjednik SDP-a, 12. svibnja 2021.)

MRENA NA OČIMA

„Birači su podržali SDP (nakon poraza SDP-a na lokalnim izborima, op. ur.).“ (Peđa Grbin, predsjednik SDP-a, 30. svibnja 2021.)

OČI ŠIROM ZATVORENE

„Raskol u SDP-u se nije dogodio (nakon raskola u klubu SDP-a i odlaska većine zastupnika, op. ur.).“ (Peđa Grbin, predsjednik SDP-a, 12. listopada 2021.)

MAMURLUK

„Ono čime sam ugodno iznenađen je koliki broj ljudi nam se u zadnjih nekoliko dana priključio (nakon raskola u klubu SDP-a i masovnog izlaska članstva, op. ur.).“ (Peđa Grbin, predsjednik SDP-a, 13. listopada 2021.)

UPUTNICA ZA OFTALMOLOGA

„To nije masovno kako se na prvi pogled u nekim medijima čini. Velika većina, dominantan dio SDP-a je tu (nakon raskola u klubu SDP-a, masovnog izlaska članstva i kritika u medijima (op. ur.).“ (Peđa Grbin, predsjednik SDP-a, 21. listopada 2021.)

Akademski kutak

NJEMU NE PAKIRATI!

„Nismo mi tu da bismo bili prijeki sud i da bismo određivali što je ili nije primjereno.“ (Dr. sc. Marija Selak Raspudić, zastupnica MOST-a u Hrvatskom saboru o neprimjerenim komentarima predsjednika Zorana Milanovića, 18. veljače 2021.)

NA KRAJU PAMETI

„Ovo je politički vrlo težak udarac HDZ-u, čak bih rekao da je današnji dan simbolički početak druge republike.“ (Dr. sc. Nino Raspudić, zastupnik MOST-a u Hrvatskom saboru nakon „okupacije“ govornice, 13. listopada 2021.)

Foto: Goran Stanzi / PIXSELL

KAKO GOD DRUG ZORAN KAŽE...

„Oni (HDZ, op. ur.) su bez valjanih razloga odbijali kandidatkinju koju je već jednom predložio predsjednik (Zoran Milanović, op. ur.)“ (Dr. sc. Nino Raspudić, zastupnik MOST-a u Hrvatskom saboru o izboru predsjednika Vrhovnog suda, 13. listopada 2021.)

KAKO GOD DRUG ZORAN MISLI...

„Najelokventnija i najžešća u obrani Plenkovićeve politike je Sandra Benčić i Možemo s čime ja s pravom mogu reći da je Možemo HDZ u starkama. Sandra Benčić je HDZ-ovka u starkama.“ (Dr. sc. Nino Raspudić, zastupnik MOST-a u Hrvatskom saboru, 23. studenoga 2021.)

Predsjednički kutak

TAMBURANJE

„Krenem li ja talasati. I tamburati po generalima i časnicima koji su bitni Banožiću i njegovim mentorima, to će biti katastrofa. Ja to ne radim.“ (Zoran Milanović, predsjednik Republike Hrvatske, 29. listopada 2021.)

PRETORIJANSKA GARDA

„Ministar je običan eksponent svoje stranke i zato je važno da vojska nema doticaj s dnevnom politikom...“ (Zoran Milanović, predsjednik Republike Hrvatske, 29. listopada 2021.)

DRVENI VOJNICI

„Meni je žao vojnika. Ali vojnici su trenirani i za puno teže stvari...“ (Zoran Milanović, predsjednik Republike Hrvatske, 29. listopada 2021.)

PREDSJEDNIK SVIH GRAĐANA

„Volim dolaziti na Šoltu jer tu HDZ nije imao niti jednog vijećnika...“ (Zoran Milanović, predsjednik Republike Hrvatske, 14. studenoga 2021.)

BOG U IZOLACIJI

„Bilo bi dobro da se Gospa ne pojavljuje svaki dan.“ (Zoran Milanović, predsjednik Republike Hrvatske, nakon razgovora s Papom u Rimu, 15. studenoga 2021.)

ŠKOLA BONTONA

„Ja se držim nekih pravila ponašanja bez obzira što me neki smatraju uličarem... Tu se upliće jedan mali HDZ-ovac, stručnjak za seoski turizam... kriminalac...“ (Zoran Milanović, predsjednik Republike Hrvatske, 15. studenoga 2021.)

ŠIFRA APAURIN

„Ja imam problem u zadnje vrijeme s tim jednim mahnitajem bez ikakvih argumenata.“ (Zoran Milanović, predsjednik Republike Hrvatske, 15. studenoga 2021.)

Iz druge dimenzije

SVI ME ZNAJU

„U Rijeci i Puli, na koje smo se najviše koncentrirali, dobili smo nešto manje od 4 % glasova, što je bilo nedovoljno za prelazak praga od 5 % i ulazak u gradska vijeća iako je takav samostalan rezultat pokazao da ondje imamo solidnu podršku za nastavak rada, kao i to da naš dosadašnji rad nije ostao neprimijećen.“ (Dr. sc. Katarina Peović, zastupnica Radničke fronte u Hrvatskom saboru, nakon što je na gradskim izborima u Rijeci osvojila 2,88 % glasova, 17. svibnja 2021.)

MIROTVORAC

„Još jednom pozivam sve na smirivanje tenzija i na dijalog i razumijevanje koje nam je toliko potrebno.“ (Nikola Grmoja, zastupnik MOST-a u Hrvatskom saboru nakon verbalnog napada na LGBT zajednicu, 6. srpnja 2021.)

Iz povijesti HDZ-a

Prosinac u našem sjećanju

Dr. Franjo Tuđman od izlaska iz Jugoslavije do smrti

Uredništvo

U svakom prisjećanju na prvih deset godina djelovanja Hrvatske demokratske zajednice (1989. – 1999.) simbolika posljednjeg mjeseca u godini – prosinca – mora zauzimati iznimno visoko mjesto. Podsjetimo stoga malčice naše čitatelja na dva važna događaja, ili dva važna dana u dva prosinca, koja su (naravno svaki na svoj način) značila početak nove ere u povijesti podjednako i HDZ-a i Hrvatske.

Još od razumljivo opreznih početaka u veljači 1989. HDZ je dao do znanja da je jedan od njegovih ciljeva samostalna i demokratska hrvatska država. Drukčije zapravo nije ni moglo biti. Kako je dr. Franjo Tuđman, jedini autor „Nacrta prijedloga za pokretanje Hrvatske demokratske zajednice“, ocijenio da se hrvatskom narodu mora vratiti njegov izvorni suverenitet, logično je proizlazilo da je na Hrvatima odluka kako će ostvariti pravo odlučivanja o vlastitoj sudbini. Dakle, ako to zaista želi i hoće, samo i isključivo je na hrvatskom narodu odluka hoće li krenuti u smjeru samostalne države.

Naravno, u smjeru državnosti, tj. suverenosti, samostalnosti i organizacije vlasti, HDZ je mogao stvarno krenuti tek nakon pobjede na saborskim izborima u proljeće 1990. Postupno preuzimajući poluge vlasti u svoje ruke, HDZ i hadezeova saborska većina najprije su snažno poručili da je državnost njihov stvarni cilj (proglašenje Dana državnosti 30. svibnja) da bi zatim u srpnju 1990. Hrvatsku oslobodili komunističke simbolike (izbacivanje crvene zvijezde iz republičke zastave) te snažnije naglasili onu hrvatsku (uvođenje povijesnog hrvatskog grba i promjena imena republike u Republiku Hrvatsku).

Kruna je, međutim, sad krajnje jasne orijentacije HDZ-a prema državnosti bio rad na novome ustavu. Počeo je u ljeto 1990. (izradom „Prijedloga nacrta ustava“, a naravno mnogo bolje poznatog kao „Krčki nacrt ustava“), a završio **22. prosinca 1990.**, kad je Sabor Republike Hrvatske izglasao prvi Ustav Republike Hrvatske (ili, tzv. „Božićni ustav“). Njime je Hrvatska dobila temeljni državnopravni akt koji ju je odmaknuo od nedemokratske prošlosti i stavio na ravan drugih europskih država liberalne demokratske tradicije. Jednako važno, ustav je oblikovao Hrvatsku kao suverenu republiku, s naravnim pravom na izlazak iz Jugoslavije. Božićni ustav ili (za ovu priliku) prosinački ustav u Saboru je donesen u prvom redu hadezeovom većinom i savršeno je odražavao njegove temeljne programske odrednice. HDZ je u prosincu 1990. predvodio u prvome koraku izlaska Hrvatske iz Jugoslavije.

Trenutak je za odlazak u drugi prosinac iz 1990-ih, koji će za članice i članove naše stranke, ali i sve hrvatske državljane također ostati u trajnu sjećanju. Da je predsjednik Republike Hrvatske i predsjednik HDZ-a dr. Franjo Tuđman bolestan, moglo se prilično naslutiti već krajem 1996. To su mogli registrirati i javnost i političke osobe koje su s njim dolazile u dodir. (Tako će Ivica Vrkić u memoarima napisati: „Predsjednik mi je izgledao zabrinut, pod velikim teretom, vidjelo mu se to na licu. Izgubio je sigurno na te-

Foto: Siniša Hančić (History I/C)

žini. Činilo mi da je bolestan i da je od zadnji put izgubio više kilograma.“)

„Donošenje Ustava Republike Hrvatske ima značenje iznimnoga povijesnoga čina stoga što ovaj Ustav označuje konačan raskid s komunističkim tzv. socijalističko-samoupravnim jednostranačkim sustavom i zato što on čini temeljnicu u izgradnji pune nacionalno-državne suverenosti Hrvatske.“

Dr. Franjo Tuđman, prosinac 1990.

Velik borac i još veći radnik nije se međutim tako lako predavao. Tuđman će donekle svoje zdravstveno stanje popraviti liječenjem u SAD-u. Iza njegova privremenog oporavka je uz suvremenu medicinu naravno stajala i nepokolebljiva volja. Zahvaljujući primirenju bolesti Tuđman će još suvereno upravljati projektom mirne reintegracije istočne Slavonije, Baranje i zapadnoga Srijema (1996. – 1998.) te važnim promjenama ustava (posebice odredbom o zabrani postupka udruživanja Hrvatske u saveze s drugim državama, a koji bi mogli dovesti do obnavljanja jugoslavenskog državnog zajedništva). Svjedočit će međutim i rastu političke opozicije, rastućem uplitanju međunarodne

zajednice u unutarnje stvari Hrvatske te urušavanju zajedništva unutar vlastite stranke.

Tuđman je **10. prosinca 1999.**, točno u 23.15h, izgubio svoju borbu (naglašavamo da mu se to rijetko događalo). U bolnici je boravio dugih i teških 41 dan, još tamo od blagdana Svih svetih. (Povremene vijesti o poboljšanju njegova zdravstvena stanja nisu nažalost ipak značile da je do njega stvarno i došlo.) Vijest je odmah objavljena na svim trima programima Hrvatske radiotelevizije. Odmah od jutra u Zagrebu je zavladao sablasna tišina, a stanovnici su na nogostupima bili neuobičajeno tihi i suznih očiju. Kako i dolikuje odlasku takva velikana, u Hrvatskoj je proglašena trodnevna žalost te su odgođeni svi javni skupovi. Doista, u ovome slučaju težak i nezahvalan prosinac! Nepovratno je otišao najvažniji hrvatski državnik 20. stoljeća.

„Gospodine predsjedniče, Vi ste zadužili svoj narod jer ste mu u povijesnim trenucima bili na čelu i omogućili stvaranje države. Kao i svi veliki ljudi, ni Vi nećete dočekati izraze zahvalnosti za to. Učinit će to tek dolazeće generacije. Ali, vjerujte, učinit će. Vi ćete biti velik čovjek hrvatske povijesti, ali ne za života, već kad ocjene budu donesene hladnom glavom.“

Henry Kissinger (1998. – 1999.).